

Aaheim Maskiner og Transport AS

► Planbeskrivelse med konsekvensutredning for Enebo massetak utvidelse

Lesja kommune

Oppdragsnr.: 5205309 Dokumentnr.: 003 Versjon: E02 Dato: 2021-02-25

Oppdragsgiver: Aaheim Maskiner og Transport AS
Oppdragsgivers kontaktperson: Rune Aaheim
Rådgiver: Norconsult AS, Skansen 2E, NO-2670 Otta
Oppdragsleder: Ann Ginzkey
Fagansvarlig: Ann Ginzkey
Andre nøkkelpersoner: Ola Aspeslåen

E02	2021-02-25	Planbeskrivelse til godkjenning hos kommunen	AnGin	OIAsp	AnGin
D01	2020-11-02	Planbeskrivelse til gjennomsyn	AnGin		
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Sammendrag

Norconsult har på vegne av oppdragsgiver Aaheim Maskiner og Transport AS utarbeidet forslag til reguleringsplan for en utvidelse av Enebo massetak. Deler av området inngår i dag i reguleringsplan for Enebo grustak (plan ID 05120134).

Tiltaket er ikke avklart i overordnet plan og må derfor konsekvensutredes, jf. forskrift om konsekvensutredning.

Dette dokumentet gir en beskrivelse av det planlagte tiltaket og viser dets forventede konsekvenser for ulike utredningstema som har blitt fastsatt i planprogrammet.

Det blir drevet uttak av både løsmasser og fjell i området, og det skal også drives på begge ressursene i framtiden. Etter endt drift føres området tilbake til LNFR-formål.

Innhold

1	Bakgrunn	6
1.1	Overordna plan	7
1.2	Planprogram	8
2	Beskrivelse av dagens situasjon i planområdet og planstatus	9
2.1	Beliggenhet	9
2.2	Dagens drift	9
2.3	Naturkvaliteter og biologisk mangfold	10
2.4	Skogbruks- og landbruksinteresser	10
2.5	Landskap	10
2.6	Kulturminner	10
2.7	Støy- og luftforurensing	11
2.8	Skred og flom	11
2.9	Ressursen	11
2.10	Friluftsliv og rekreasjon	11
2.11	Infrastruktur	11
2.12	Næringsliv og sysselsetting	12
3	Beskrivelse av planforslaget	13
3.1	Arealbruk	13
3.2	Bebyggelse, struktur og tiltak	14
3.2.1	<i>Råstoffutvinning</i>	14
3.2.2	<i>Kjøreveg</i>	15
3.2.3	<i>Annen veggrunn</i>	15
3.2.4	<i>Blågrønnstruktur</i>	16
3.2.5	<i>Vegetasjonsskjerm</i>	16
3.2.6	<i>Kombinert formål – vegetasjonsskjerm og jordvoll</i>	16
3.2.7	<i>LNFR</i>	16
3.2.8	<i>Sikringssone - Frisikt</i>	16
3.2.9	<i>Faresone – Flomfare</i>	16
3.2.10	<i>Infrastruktursone - Krav til infrastruktur</i>	16
3.2.11	<i>Rekkefølgebestemmelser</i>	17
4	Konsekvensutredning	18
4.1	Metode	18
4.2	Naturkvaliteter og biologisk mangfold	19
4.3	Skogbruks- og landbruksinteresser	21
4.4	Landskap	22

4.5	Kulturminner	24
4.6	Støy- og luftforurensing samt annen forurensing	25
4.6.1	Støy	25
4.6.2	Støv	25
4.6.3	Annen forurensing	25
4.6.4	Påvirkning av grunnvann	26
4.7	Beskrivelse av ressursen og mulige bruksområder	27
4.7.1	Grus	27
4.7.2	Fjell	28
4.7.3	Uttaksmengde og driftstid	28
4.8	Friluftslivsinteresser	30
4.9	Infrastruktur og transportbehov	31
4.10	Næringsliv og sysselsetting	32
4.11	Samlet vurdering av konsekvenser	34
4.12	ROS	35
4.12.1	Naturfare - Skred og flom	35
5	Planprosess og medvirkning	37
5.1	Planinitiativ	37
5.2	Oppstartsmøte	37
5.3	Merknader til varsel om oppstart	37

1 Bakgrunn

Det ble utarbeidet en reguleringsplan for Enebo grustak (plan ID 05120134) som ble vedtatt 08.10.2015. Gjeldende plan vil bli opphevet og erstattet når ny reguleringsplan for utvidelsen av Enebo (plan ID 34320162) foreligger.

Areal for utvidelse er spilt inn til pågående revisjon av kommuneplanens arealdel. Tiltakshaver Aaheim Maskiner og Transport AS er avhengig av å ha tilgjengelige masser fra neste år, og har derfor valgt å påbegynne reguleringsplanarbeidet med konsekvensutredning.

Det planlagte tiltaket omfattes av § 8 a) vedlegg II 2 a) i forskrift om konsekvensutredning og tiltakets virkning skal vurderes etter §10 i forskriften. Konsekvensutredningen er gjengitt i kapittel 4 i dette dokumentet.

Det foreligger konsesjon for utvidelsen av Enebo etter mineralloven, og det er utarbeidet driftsplan for det regulerte arealet inkludert planlagt utvidelse. Det betyr at utvidelsen allerede er avklart etter mineralloven, og kun mangler en avklaring av arealbruken etter plan- og bygningsloven. Alle offentlige høringsmyndigheter hadde driftsplanen til høring i konsesjonsprosessen.

Massene på Enebo er av svært god kvalitet og tilfredsstillende krav til asfaltproduksjon utover at de tilfredsstillende kravene til mekaniske egenskaper for bruk i bære- og forsterkningslag på veg. Massene har altså gode mekaniske egenskaper og et forholdsvis bredt anvendelsesområde som tekniske masser.

Tiltakshaver ser fordelene med å ha et eget massetak i drift som bygger oppunder bedriftens øvrige virksomhet innen entreprenørskap og transport. Massene innenfor gjeldende reguleringsplan er langt på vei tatt ut og en ser derfor behovet for å utvide uttaksområdet.

Figur 1. Befaring i areal foreslått til utvidelse av Enebo. Området er hogd av grunneier.

Rånåkkollen ses i bakgrunn nord for Enebo. Kilde: Norconsult AS.

1.1 Overordna plan

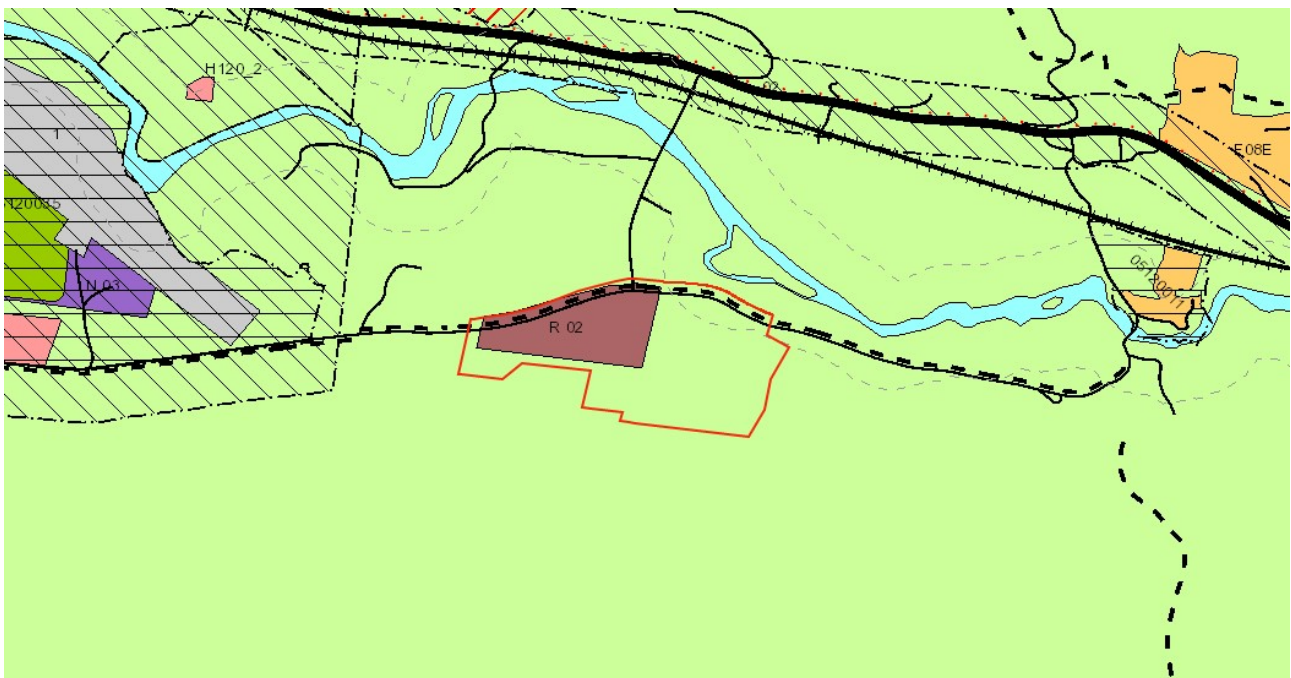
I kommuneplanen for Lesja (vedtatt 19.12.2013) er dagens uttak avsatt til område for råstoffutvinning, mens resterende areal vises som LNFR. Areal for utvidelse er spilt inn til pågående revisjon av kommuneplanens arealdel. Tiltakshaver er avhengig av å ha tilgjengelige masser fra neste år, og har derfor valgt å påbegynne reguleringsplanarbeidet med konsekvensutredning.

Det planlagte tiltaket omfattes av § 8 a) vedlegg II 2 a) i forskrift om konsekvensutredning og tiltakets virkning skal vurderes etter §10 i forskriften.

Det antas at planlagt tiltak kan få vesentlig virkning for miljø og samfunn, jf. § 10 tredje ledd d) i forskrift om konsekvensutredning. Omdisponering av LNF-areal har en størrelse på ca. 70 dekar utover gjeldende plan og er midlertidig. Etterbruken av området vil reguleres til LFNR, og arealene vil kunne tas i bruk til landbruksproduksjon igjen.

Det ble utarbeidet en reguleringsplan for Enebo grustak (plan ID 05120134) som ble vedtatt 08.10.2015. Gjeldende plan vil bli opphevet og erstattet når ny reguleringsplan for utvidelsen av Enebo (plan ID 34320162) foreligger.

Det er ikke kjent at det foregår annet planarbeid i nærområdet til uttaket.

Figur 2. Utsnitt av kommuneplanens arealdel for Lesja, vedtatt 19.12.2013. Plangrensen vises med rød strek.

1.2 Planprogram

Det er utarbeidet planprogram som har blitt behandlet i Formannskapet 22.10.2020 (saksnr 32/20) og planprogrammet ble lagt ut på høring sammen med varsel om oppstart.

Merknader til planprogrammet ble sammenstilt og planprogrammet revidert 26.01.2021. Disse dokumentene er oversendt Lesja kommune sammen med samtlige merknader til varsel om oppstart/høring av planprogram. Sammenstillingen av merknadene gjør rede for hvilke endringer som er gjort i planprogrammet basert på merknadene som har kommet.

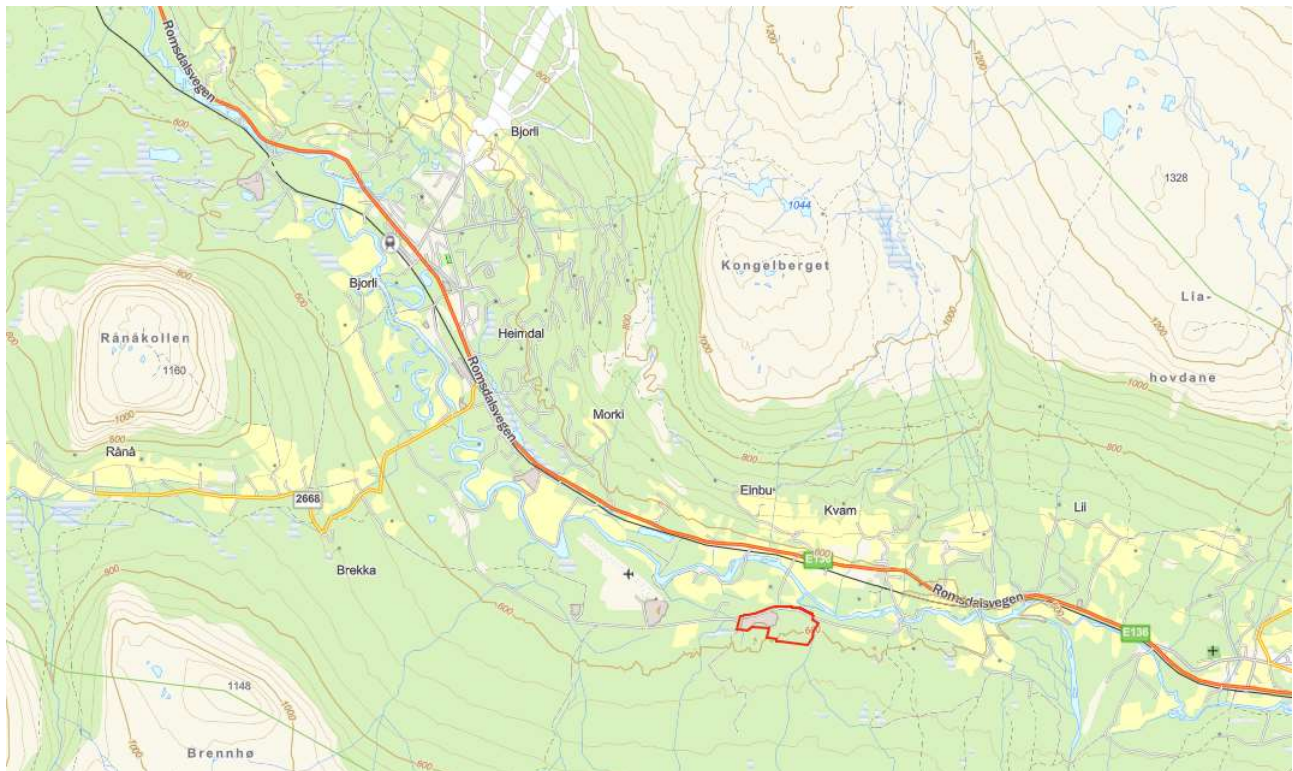
Planprogrammet ble fastsatt 03.02.2021 i Formannskapet i sak 5/2021. Vedtaket omfattet at kommunen ikke kan ta planforslaget for Enebo til behandling før det er levert en komplett byggesøknad for utbedring av krysset mellom Fv 2668 og E136. Videre kan ikke planforslaget sluttbehandles/vedtas før krysset er fysisk utbedret.

Det fastsatte planprogrammet danner grunnlag for konsekvensutredningen av tiltaket som beskrevet i dette planforslaget. Konsekvensutredningen er vist i kapittel 4 i denne planbeskrivelsen.

2 Beskrivelse av dagens situasjon i planområdet og planstatus

2.1 Beliggenhet

Planområdet omfatter hele eller deler av eiendommene gnr/bnr 4/11; 4/20-29; 4/28; 4/30; 5/1; 5/1/1 og 5/2 i Lesja kommune. Planområdet har en størrelse på totalt 154 dekar og er lokalisert øst for Bjorli Flyplass på sørsiden av elva Rauma. Uttaksområdet blir avgrenset av Brekkelivegen i nord og Vågåbekken i øst. I vest blir planområdet avgrenset av dagens uttak.

Figur 3. Oversiktskart. Plangrensen vises med rød strek.

2.2 Dagens drift

Det eksisterende massetaket har en størrelse på cirka 35 dekar. Det har vært drift i grustaket i mange år. Det finnes tre ytterligere uttak lenger vest på samme grusforekomst som angis å være nedlagt eller i sporadisk drift i NGU sin database.

Tiltakshaver har anslått en gjennomsnittlig uttaksmengde på cirka 10.000 m³ i året de siste årene. Avdekket topplag er lagret i voller lengst sør i uttaket, og det er opparbeidet en skjermingsvoll mot Brekkelivegen i dagens planområde. Istandsetting er påbegynt i uttakets vestre del.

Uttaket er i dag stengt med bom. Det finnes ingen midlertidige bygninger og området har to adkomstmuligheter fra Brekkelivegen. Uttaket framstår som ryddig og har ikke blitt nytt til lagerplass annet enn til rene masser og toppdekke.

2.3 Naturkvaliteter og biologisk mangfold

Det er ikke registrert spesielle arter eller biologisk mangfoldverdier i eller i nærheten av planområdet. Det er heller ikke registrert andre naturverdier eller MIS-figurer. Omløpet av skogen innenfor planlagt utvidelse er nettopp avsluttet gjennom hogst.

Det er, ved befarings utført av kommunen, registrert en sommertrekkveg for elg og hjort omtrent 1 km sør for planområdet.

Rauma er varig verna mot utbygging. Avstanden mellom uttaksgrensen og sidearmen til Rauma som ligger nord for planområdet, er omtrent 50 meter. Det planlegges ikke tiltak nord for Brekkelivegen.

2.4 Skogbruks- og landbruksinteresser

Arealet som er foreslått til utvidelse av massetaket er i dag produktiv barskog på lav bonitet nærmest Brekkelivegen. Resterende areal er klassifisert som impediment, dvs. uproduktive skogsarealer. Skogarealenes omløp er nettopp avsluttet med hogst.

Den dyrkbare marka innenfor plangrensen knytter seg i all hovedsak til arealer omfattet av gjeldende plan og er dermed omdisponert allerede. Det finnes ikke dyrka mark i planområdet. Området brukes som beite for husdyr. Jakt utøves.

Omdisponering av arealet er midlertidig og blir tilbakeført til LNFR etter endt drift. Arealene nærmest Brekkelivegen planlegges istandsatt til jordbruksarealer.

2.5 Landskap

Enebo grustak er ikke synlig fra E136 eller fra dalbunnen for øvrig. Fra nordsiden/solsiden av dalen vises imidlertid uttaksområdet når en kommer et stykke opp i lia. Grustaket er ikke synlig fra Bjorli. Det er flere store inngrep langs Brekkelivegen. Her kan blant annet flyplass og motorsportsenteret nevnes i tillegg til flere massetak.

2.6 Kulturminner

Det finnes en ikke-fredet tjæremile (ID 116841) innenfor planområdet i sørkanten av Brekkelivegen innenfor gjeldende reguleringsplan. Kulturminnet oppgis å være skadet i Askeladden. Ved befarings kunne ikke kulturminnet gjenfinnes, og en går ut fra at tjæremila er ødelagt. Forholdet er for øvrig avklart i gjeldende plan.

Det finnes ingen andre kjente kulturminner eller kulturmiljøer i eller i nærheten av planområdet. En forsenkning/grop har blitt indentifisert gjennom fjernmåling basert på laserdata. Denne er målt inn av planlegger. Planlegger har hatt dialog med fylkeskommunens kulturarvenhet v/ Torill Nygård og en kommet til at gropen har sitt opphav i en grusprøve og derfor ikke er et kulturminne.

Arealene inngår ikke i noen form for registrert kulturlandskap.

2.7 Støy- og luftforurensing

Nærmeste bebyggelse er et bolighus som ligger 153 meter i luftlinje i nordvestlig retning fra uttaket. Det ligger også to hytter i nord med en avstand på 195 meter og 283 meter til uttaksområdet. Det er utarbeidet en støyanalyse for gjeldende reguleringsplan. Nåsituasjon er at alle boliger og fritidsboliger vil ha tilfredsstillende støy nivå og at støyreduserende tiltak ikke var nødvendig, jf. gjennomført støyanalyse.

Massetransporten ble beregnet til å generere støy innenfor grenseverdiene for gul sone opp til cirka 8 meter fra senterlinjen på kjørevege. Det finnes ikke støyfølsom bebyggelse så nærme vegene som nyttes til massetransport fra Enebo grustak og til E136.

Det finnes flere andre støykilder i nærområdet. Bjorli flyplass og E136 er avmerket med egne støysoner i kommuneplanen for Lesja. I tillegg er jernbanen som går parallelt med E136. Europavegen og jernbanen er støykilder som ligger mye nærmere bebyggelsen på dalens nordside enn det Enebo massetak gjør.

Annen forurensing er ikke kjent.

2.8 Skred og flom

Planområdet inngår ikke i aktsomhetsområder for hverken snø- og steinskred, eller jord- og flomskred, jf. NGU sin database Skrednett. En bekk (Vågåbekken) renner inn i Raumavassdraget øst for planområdet. Avgrensingen til det utvidete uttaksområde har god avstand til Vågåbekken, og det går en markert rygg mellom grensen for uttaket og bekken.

2.9 Ressursen

Grusressursen består hovedsakelig av sand og grus, og er i NGU sin database beskrevet som en meget viktig ressurs. Bruksområdet av materialet er i all hovedsak for veg- og anleggsformål. Materialet blir for det meste brukt på Bjorli og omegn.

Det er tatt prøver av fjellet, og prøvene viser at det er egna som tilslag for blant annet asfalt.

2.10 Friluftsliv og rekreasjon

Brekkelivegen blir i dag brukt som en del av sykkelstien mellom Bjorli og Lesja. Det foregår annet friluftsliv i form av turgåing langs vegen. Utover at Brekkelivegen nyttes til sykling og turgåing er det ikke kjent at det foregår andre spesielle friluftaktiviteter i og i tilknytning til uttaksområdet. Avstanden til Bjorli flyplass er nærmere 900 meter. Aktiviteter knyttet til flyplassen og motorcrossbanen vurderes ikke å bli påvirket av uttaket, annet enn gjennom felles adkomstveg og transportvirksomhet av masser ut av området.

2.11 Infrastruktur

Adkomsten til uttaket skjer fra E136 (Romsdalsvegen) via Fv. 2668 (Rånåvegen) og Brekkelivegen. Fv. 2668 krysser jernbanen like etter avkjørselen fra E136. Planovergangen er sikret med bom og er lyd- og lysregulert.

Figur 4. Bildet er tatt fra E136 i krysset med Fv. 2668. Planovergangen ses omtrent midt i bilde. Kilde: Google Street View, 2019.

Etter cirka 900 meter på fylkesvegen, Rånåvegen, følger en Brekkelivegen østover i 3,8 kilometer for å komme til uttaksområde. Rånåvegen er asfaltert, mens Brekkelivegen er en grusveg. Tiltakshaver er kjent med at krysset mellom fylkesveg og E136 skal utbedres og at vogntog vil være dimensjonerende kjøretøy etter dette.

Kommunal VA-ledning er anlagt inntil og nord for Brekkelivegen fram til krysset mellom Brekkelivegen og lokal veg som går nordover til E6.

2.12 Næringsliv og sysselsetting

Det foregår drift i uttaket i dag, og har gjort det i flere år. Sysselsettingen i forbindelse med drift og massetransport i uttaket har vært stabil, men nå er ressursen langt på veg drevet ut. Tiltakshaver er avhengig av kvalitetsmasser også i framtiden og ønsker å sikre seg disse gjennom det planlagte tiltaket.

I og med at fjellet egner seg som tilslag i asfaltproduksjon, vil tiltaket kunne sikre en viktig samfunnsressurs i Lesja kommune og ellers i regionen. Tilgjengelige ressurser vil kunne gi en klimagevinst gjennom korte transportavstander ved bruk av asfalt i Nord-Gudbrandsdalen og i Møre og Romsdal.

3 Beskrivelse av planforslaget

Planforslaget består av plankart i A2-format i målestokk 1:1500, planbestemmelser, ROS-analyse og beskrivelse med konsekvensutredning.

Planforslaget innebærer en regulering og utvidelse av dagens uttak som ikke er i tråd med kommuneplanens arealdel for Lesja. Eksisterende reguleringsplan for Enebo grustak vil implementeres i reguleringsplanforslaget, som etter vedtak erstatte gjeldende plan i sin helhet.

Det foreligger konsesjon etter mineralloven for hele planforslaget. I forbindelse med konsesjonssøknaden ble det utarbeidet en driftsplan Enebo. Det vil ikke legges opp til arealbruk i planforslaget som fører til motstrid mellom planforslaget og driftsplanen. Driftsplanen har vært på høring til alle offentlige høringsmyndigheter før konsesjonen ble gitt.

Det skal reguleres for etterbruk LNFR - jordbruk og skogbruk i hele planområdet.

Foreslått utvidelse av Enebo omfatter både grus og fjellressurser med en volumfordeling på henholdsvis en fjerdedel og tre fjerdedeler av det beregnede totalvolumet. Det totale uttaksvolumet er beregnet til omtrent 1,1 mill fm³. Driftstiden vil være avhengig av gjennomsnittlig uttaksmengde. Dersom dagens uttaksnivå på omtrent 10.000 fm³ beholdes, vil driftstiden være 110 år. Det anses imidlertid som sannsynlig at uttaksvolumet vil øke, og at driftstiden følgelig reduseres.

Det legges opp til vegetasjonsskjermer rundt hele uttaksområdet i tillegg til en skjermingsvoll langs Brekkelivegen. Vollen skal tjene som sikrings- og skjermingselement. Dagens adkomst til Enebo, flyttes etter hvert fra uttakets vestre ende og til øst for krysset med den private vegen som går nordover til E136. Adkomst til Enebo er regulert med rekkefølgebestemmelser og det er til enhver tid bare en avkjørsel i bruk.

Stenging og sikring av uttaket er ivarettatt i bestemmelsene.

3.1 Arealbruk

Planområdet utgjør ca. 154 dekar, og av dette arealet inngår de ulike arealformålende med følgende areal:

Formål	Areal i m ²
1200: Råstoffutvinning	107 129
2011: Kjøreveg	3 724
2018: Annen veggrunn - tekniske anlegg	2 732
3002: Blågrønnstruktur	4 055
3060: Vegetasjonsskjerm	29 949
3900: Angitt grøntstruktur kombinert med andre angitte hovedformål	3 195
5100: LNRF areal for nødvendige tiltak for landbruk og reindrift og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag	2996
Sum	153 779

Som følge av planlagt utvidelse vil følgende arealtyper omdisponeres:

Tabell 1. Tabellen viser omdisponering etter arealtype og foreslått formål kun for utvidelsen av planen. Areal som er dekket av gjeldende plan er ikke tatt med i oversikten.

Artype	1201: Steinbrudd og masseuttak	2011: Kjøreveg	2018: Annen veggrunn - tekniske anlegg	3060: Vegetasjons- skjerm	3900: Angitt grøntstruktur kombinert hovedformål	Areal i m2
12 - Samferdsel		741				741
30 - Skog	68891	478	929	18983	1266	90547*
50 - Åpen fastmark	107	36	74	730		947
81 - Vann	267					267
Sum	69265	1255	1003	19713	1266	92502

*Tabell 1 viser at omdisponeringen av areal som følge av utvidelsen omfatter 90,5 dekar skogsareal. Av dette skogsarealet er 51 dekar impediment, dvs ikke produktiv skog, mens 39,5 dekar er skog av lav bonitet.

Dyrkbar mark som omdisponeres utgjør ca. 1,4 dekar og er fordelt halvparten vegetasjonsskjerm og halvparten areal foreslått regulert til massetak.

3.2 Bebyggelse, struktur og tiltak

3.2.1 Råstoffutvinning

Utvidelsen av Enebo massetak framstilt sammen med dagens uttaksområde (BSM1) i plankartet omfatter en viktig grusressurs og i tillegg til en fjellressurs av god kvalitet. Det tillates at masseuttak, lagring, sikting, knusing og sortering kan foregå innenfor formåls grensen. Det er dessuten tillatt å deponere rene masser, der ressursen er ferdig utdrevet. Med rene masser menes masser uten forhøyete bakgrunnsverdier, jf. forurensingsforskriften § 2-3 a). Det er driftsplanen som gjennom avslutningsplanen viser hvordan istandsetting og avslutning av massetaket skal gjennomføres.

Det vises særlig til kapittel 30 i forurensingsforskriften om forurensing fra produksjon av pukk, grus, sand og singel. Grenseverdier for forurensing fra det planlagte tiltaket går fram av dette kapitlet.

Etterbruken av arealet er LNFR.

Mobile asfaltverk

Det er også lov å bruke mobile asfaltverk etter søknad. Det vises særlig til kapittel 24 i forurensingsforskriften om forurensing fra asfaltverk og «Miljøveileder for asfaltverk» fra Miljødirektoratet M-934/2018.

Med mobile asfaltverk menes anlegg med produksjon på samme sted inntil 2 år, jf. Forurensingsforskriftens § 24-1. Krav om særskilt tillatelse etter forurensingsloven går fram av § 24-3 i forskriften. Tiltaket er meldepliktig etter § 24-11 i samme forskrift.

Asfaltverket skal også ved siden av forurensingsloven med tilhørende forskrift, overholde annet relevant miljøregelverk som avfallsforskriften og produktkontrollloven, Listen er ikke uttømmende.

Andre bestemmelser

Planbestemmelsene åpner for oppføring av midlertidige bygg innenfor formålsgrensene til steinbrudd og masseuttak. Bygningene skal være knyttet til driften i anlegget, og må fjernes etter at driften i masseuttaket er avsluttet. Midlertidige anleggsveger kan etableres i forbindelse med drift og transport.

Driftstider

Driftstider fra gjeldende plan videreføres uten endring for ordinær drift. Støyende virksomhet kan kun drives mellom kl. 7.00 og 18.00 mandag til fredag. Transportvirksomhet vil kunne foregå lørdager fra kl. 7.00 til kl. 18.00. Sprenging skal foregå mellom kl. 7.00 og kl. 16.00 mandag til fredag, og naboer skal varsles, jf. Forskrift om begrensing av forurensing § 30-8.

Det opparbeides lokale støyvoller rundt knuseverk ved plassering av støykilden mer enn 10 meter fra skjermingsvoll mot Brekkelivegen. Utforming av lokal støyvoll er gitt i bestemmelsen. Slike voller har god støydempende effekt.

Det tillates nå asfaltproduksjon innenfor BSM1. Det skal gjelde de samme driftstidene som ved ordinær drift.

Om driften

Det stilles krav om en godkjent etappeinndelt driftsplan som er godkjent av Direktoratet for mineralforvaltning. Denne skal ajourføres etter behov og nærmere avtale med nevnte direktorat. Det foreligger allerede konsesjon etter mineralloven for hele området inkludert driftsplan.

Ved avsluttende bruddvegg mot fast fjell, skal det avsluttes med stabil veggvinkel og tilstrekkelig antall sikringshyller. Anbefalt pallhøyde er mellom 12 meter til 15 meter, og hyllebredde 7 meter til 12 meter. Ved avsluttende skråninger i løsmasse mellom uttaksgrense og drivkant, skal maksimal skråning være 1:3. Bunnkoten i uttaket videreføres på kote 580. Massetaket skal være forsvarlig sikret og det skal settes opp gjerde rundt hele uttaket. Adkomsten stenges fysisk med bom eller kjetting.

Toppdekket som graves bort før drift skal lagres for senere bruk ved istandsettingen. Matjorden skal lagres på en slik måte at kvaliteten som matjord ikke blir forringet. Lagring av toppdekket/matjordlaget skal skje på en nærmere angitt plass avklart i driftsplanen eller innenfor område VS/V1 angitt på plankartet.

3.2.2 Kjøreveg

Kjørevegene i planområdet er regulert med en formålsbredde på 5,0 meter, mens avkjørsel til massetaket er regulert med en bredde på 7,0 meter.

Byggegrensen er regulert til 10 meter langs Brekkelivegen.

3.2.3 Annen veggrunn

Annen teknisk veggrunn er regulert langs alle kjøreveger med en bredde på 2 meter som skal dekke grøfteareal og annen nødvendig grunn knyttet til kjørevegene.

3.2.4 Blågrønnstruktur

Det er avsatt et belte med blågrønnstruktur over den kommunale avløpsledningen. Dette vil hindre etablering av skog på arealet og muliggjør nødvendig vedlikehold i framtiden.

3.2.5 Vegetasjonsskjerm

Det avsettes vegetasjonsskjerm rundt hele uttaksområdet med formål å skjerme uttaket for innsyn og minske støy og støvflukt. Vegetasjonsskjermen går tilbake til LNFR-område etter endt uttak. Vegetasjonsskjermen har en bredde på 20 meter. Det er ikke tillatt å snauhogge skjermen, men forsiktig tynning er tillatt. Det er tillatt å plassere sikringsgjerde rundt massetaket i skjermingsbeltet.

3.2.6 Kombinert formål – vegetasjonsskjerm og jordvoll

Formålet er en kombinasjon av jordvoll og vegetasjonsskjerm. Jordvollen skal opparbeides i hele uttakets lengde mot Brekkelivegen. Vollen skal kunne brukes i istandsettingsprosessen av uttaket. Det kombinerte formålet går tilbake til LNFR-område etter endt uttak. Jordvollen sås til og vegetasjon etableres.

3.2.7 LNFR

Innenfor områdene som er regulert som LNFR tillates tradisjonell aktivitet innenfor rammene av LNFR-formålet i kommuneplanens arealdel. Fradeling av tomter og bygge- og anleggstiltak utenom landbruksnæringa eller for natur- og friluftsmål, er ikke tillatt.

3.2.8 Sikringssone - Frisikt

Det er regulert frisiktsoner ved avkjørslene til Enebo og i krysset mellom kjørevegene. Frisikt er beregnet til 6 x 45 meter. Det er ikke tillatt å etablere sikthindrende gjenstander høyere enn 50 cm over vegbanen.

3.2.9 Faresone – Flomfare

Det er avsatt en flomsone på 20 meter på hver side av Vågåbekken. Faresonen overlapper ikke med utbyggingsformål. Det vises til kapittel 4.11.1 for en nærmere flomvurdering.

3.2.10 Infrastruktursone - Krav til infrastruktur

Sonen er avsatt for å ivareta den kommunale avløpsledningen i grunnen. Vedlikehold av anlegget er tillatt innenfor sonen. Det er ikke lov å grave eller bygge innenfor sonen.

3.2.11 *Rekkefølgebestemmelser*

AVKJØRSEL

Avkjørsel SKV3 tas i bruk når uttaket på Enebo er framskreden så mye at det er hensiktsmessig med tanke på intern transport og istandsetting. Når SKV3 tas i bruk stenges dagens innkjørsel i vest. Det er kun tillatt med en avkjørsel til uttaket til enhver tid.

KRYSS FV2668 og E136

Statens vegvesen har stilt krav om rekkefølgebestemmelser for utbedring av krysset mellom E136 og Fv. 2668. Krysset skal være dimensjonert for vogntog, før det tillates utvidet drift i massetaket. Det tillates kjøremåte B inn på sekundærveg(fylkesvegen). Byggetegninger må være godkjent av Statens vegvesen før utbygging.

Det forventes av Lesja kommune at en byggesøknad for utbedringen av krysset blir levert i forbindelse med planbehandlingen.

TILTAK SOM BERØRER FV 2668

Innlandet fylkeskommune har overtatt ansvar for drift, utbygging, planlegging og forvaltning av fylkesvegene. Alle tiltak som berører fylkesveg Fv. 2668 skal ha byggeplan godkjent av Innlandet fylkeskommune. Det skal utarbeides en gjennomføringsavtale mellom tiltakshaver og Innlandet fylkeskommune for alle tiltak.

SIKRING

Sikring av uttaket, jf. bestemmelsen Steinbrudd og masseuttak bokstav n), skal være etablert før området tas i bruk som område for råstoffutvinning. Etappevis inngjerding kan tillates.

4 Konsekvensutredning

Konsekvensutredningen vil omfatte en beskrivelse av konsekvensene av planforslaget i forhold til konkrete tema fastsatt i planprogrammet.

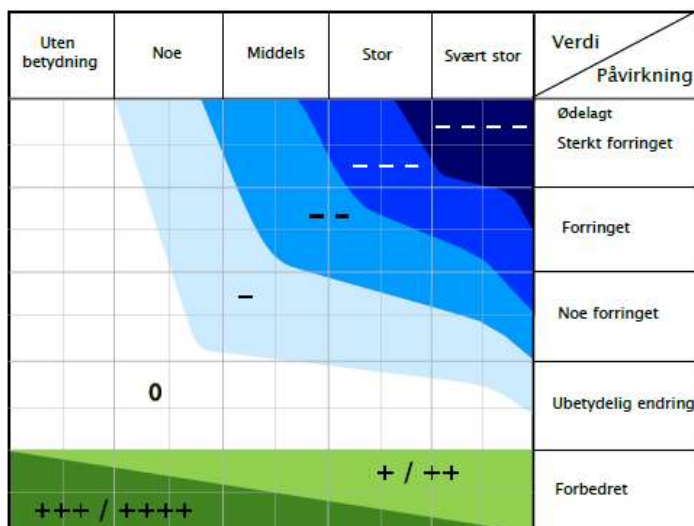
4.1 Metode

I konsekvensutredningen (KU) vil en konsentrere seg om de temaer og problemstillinger som er relevante for det aktuelle tiltaket som tenkes gjennomført. Formålet er å sikre at hensynet til miljø, naturressurser og samfunn blir tatt i betraktning i planutarbeidelsen og når det tas stilling til om, og på hvilke vilkår, tiltak kan gjennomføres.

Konsekvensutredningen vil i hovedsak basere seg på metodikken beskrevet i Statens vegvesens Håndbok V712 (Vegdirektoratet 2018), da metodikken i første rekke brukes for ikke prissatte konsekvenser.

Tre begreper står sentralt i håndbok V712 når det gjelder vurdering og analyse av ikke prissatte konsekvenser:

- ✓ Verdi. Med verdi menes en vurdering av hvor verdifullt et område eller miljø er.
- ✓ Påvirkning. Med påvirkning menes en vurdering av hvordan et område påvirkes.
- ✓ Konsekvens. Med konsekvens menes fordeler og ulemper et definert tiltak vil medføre i forhold til 0-alternativet. 0-alternativet er slik planområdet vil framstå uten den planlagte utbygginga, dvs. videreføring av dagens situasjon. På bakgrunn av vurdert verdi og påvirkning vurderes konsekvensen av tiltaket.

Figur 5. Matrise for fastsetting av konsekvens ut fra verdi og påvirkning. Kilde: Konsekvensvifta (Statens vegvesen, håndbok V712).

Metodikken kan forenkles for enkelte utredningstema ved behov. Utredningen begrenses til et omfang som gir et godt beslutningsgrunnlag for hvert enkelt tema.

Konsekvensene utredes i forhold til følgende alternativer:

0-Alternativet

0-Alternativet er den mest sannsynlige utviklingen av området dersom tiltaket ikke gjennomføres. Område for utvidelse blir ikke tatt i bruk som råstoffutvinningsområde og forblir værende skogbruks- og utmarksareal. Driften på Enebo avsluttes når rammene for gjeldende reguleringsplan er brukt opp og råstoff innenfor gjeldende uttaksområdet er tatt ut. Området vil istandsettes med deponerte masser.

Konsekvenser for planforslaget vil bli vurdert opp imot 0-Alternativet.

Hovedalternativet

Hovedalternativet vil være den mest sannsynlige utviklingen av området dersom tiltaket gjennomføres med full utnyttning av ressursen i henhold til planforslaget. Det vil åpnes for uttak av både grus og fjell av god kvalitet. Det vil blant annet kunne foregå asfaltproduksjon basert på råstoffet. Tiltakshaver sikrer seg tilgjengelige kvalitetsmasser i lang tid og bygger dermed oppunder eksisterende virksomhet og vil trolig bedre bedriftens konkurranseevne og soliditet.

4.2 Naturkvaliteter og biologisk mangfold

Vurdering etter Naturmangfoldloven §§ 8 - 12

I henhold til Naturmangfoldlovens § 8 skal kunnskapsgrunnlaget av naturmangfold og naturverdier baseres på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypens utbredelse og økologisk tilstand.

Det foreligger ingen registreringer fra de tilgjengelige databasene Artsdatabanken og Naturbasen i og i nærheten av planområdet. Området består av lavbonitets furuskog med fattig og tørr lav- og lyngvegetasjon i bunn. Potensialet for funn av arter med biologisk mangfoldverdi vurderes som liten. Det er registrert en sommertrekkveg for elg og hjort omtrent 1 km sør for planområdet. Ved befaring utført av kommunen, ble flere tråkk av elg og hjort observert særlig i myrområdene sør for planområdet. Elg og hjort er ikke trua arter, men en endring i beitebruk, arealbruk og trekkveger kan føre til en forandring i balansen og dynamikken i det lokale økosystemet de tilhører. En kantsone mot myrområdene er sammenfallende med innarbeidete vegetasjonsskjermer rundt uttaket. Området består av lavbonitets barskog nærmest Brekkelivegen og ikke produktiv skog i den sørlige delen av planlagt utvidelse. Grunneierne i området har nettopp avvirket skogen og avsluttet innværende omløp av skogen.

Sannsynligheten for funn av naturverdier innenfor plangrensen anses som liten særlig tatt i betraktning at skogen nå er hogd. Kunnskapsgrunnlaget anses derfor som tilstrekkelig, jf. § 8 i naturmangfoldloven.

Føre-var prinsippet etter § 9 kommer til anvendelse i de tilfellene der en avgjørelse blir fattet uten tilstrekkelig kunnskap om hvilken innvirkning den vil ha på naturmiljøet. I slike tilfeller skal det tas sikte på å unngå mulig *vesentlig* skade på naturmangfoldet.

Ettersom den foreslåtte reguleringen er vurdert til ikke å påvirke viktige naturtyper eller arter *vesentlig*, og kunnskapsgrunnlaget er vurdert som godt nok, synes ikke føre-var prinsippet relevant i forhold til den videre håndteringen av reguleringsplanforslaget.

Etter § 10 skal den planlagte bruken av området vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Det planlagte tiltaket fører til at uttaksområdet blir midlertidig omdisponert før arealene føres tilbake til LNFR-formålet. Økosystemet vurderes ikke å ta varig skade av tiltaket.

I henhold til § 11 blir tiltakshaver belastet med de kostnadene en eventuell miljøforringelse fører med seg. Denne forutsetningen kommer til nytte dersom tiltak i henhold til reguleringsplanforslaget vil medføre skade på naturmangfoldet. Der det ikke er forventet skade, er tiltak mindre aktuelt. Det er ikke antatt at planlagte tiltak i henhold til denne planen fører til vesentlig skade i dag eller vil gjøre det fremover. Tiltakshaver bærer kostnaden med tilbakeføringen av området.

Formålet med § 12 er å ta sikte på å unngå eller avgrense skader på naturmangfoldet. Dette skal man gjøre gjennom å ta utgangspunkt i slik teknikk og lokalisering som, ut i fra vurderingen av de andre prinsippene, både tar hensyn til naturen og til samfunnsøkonomiske prinsipper. En vurderer § 12 som hensyntatt ved forslag av tiltak som går fram av dette reguleringsplanforslaget.

Rauma – varig verna vassdrag

Rauma er varig verna mot kraftutbygging og har normalt en byggegrense på 100 meter. Avstanden mellom en sidearm av Rauma og Brekkelivegen er omtrent 50 meter på det nærmeste. Planforslaget legger ikke opp til tiltak nord for vegen mot Rauma. Nærmeste planlagte tiltak til Rauma er skjermingsvollen på sørsiden av vegen. I øst grenser planområdet til Vågåbekken som renner ut i nevnt sidearm til Rauma. Bekken avsettes med kantsone/vegetasjonsskjerm i planforslaget.

Verdivurdering, påvirkning og konsekvens

Ut ifra kunnskapsgrunnlaget er det vilttrekket og Vågåbekken som kan vurderes som naturmangfoldelementer i denne konsekvensutredningen. Det finnes ingen andre verdier innenfor naturmangfold temaet i eller i nærheten av planområdet som kan tillegges verdi.

Overflatevann innenfor planområdet må håndteres i tråd med skissert overvannsplan omtalt i driftsplanen. Vannet samles i sedimentbasseng slik at partikler kan synke til bunn av bassenget før vannet evt. ledes videre til Vågåbekken. Bekkens tilstand som vannforekomst er oppgitt å være god. Bekken har for øvrig ingen spesielle kvaliteter en kjenner til og mest trolig fører den ikke fisk. Verdien av bekken som økologisk funksjonsområde er vurdert til noe verdi. Hovedalternativet kan forringe funksjonsområde noe, mens 0-alternativet anses å ikke ha påvirkning. Konsekvensene for det økologiske funksjonsområdet som bekken og dens miljø representerer, anses å være noe mere negativ for hovedalternativet, men ikke nok til å gi utslag som negativ konsekvens i forhold til matrisen for fastsetting av konsekvens for dette delområdet.

Vilttrekket tillegges noe verdi som landskapsøkologisk funksjonsområde, jf. håndbok 712 kriterier for vurdering av verdi av naturmangfold. Påvirkningen av det planlagte tiltaket på vilttrekket anses å ha ubetydelig endring av dagens situasjon. Masseuttaket er etablert i dag og en utvidelse vil skje i retning fra vilttrekket, dvs. at avstanden mellom tiltak og funksjonsområde øker.

Endringen som forslås i planforslaget (hovedalternativet) vil, basert på disse vurderingene, ikke gi noen konsekvens hverken positivt eller negativt.

Alternativ	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
0-Alternativ	Noe verdi	Ubetydelig endring	0 - Ubetydelig
Hovedalternativ	Noe verdi	Ubetydelig/noe endring	0 - Ubetydelig

4.3 Skogbruks- og landbruksinteresser

Etterbruksmål for massetaket og vegetasjonsskjerm er LNFR etter at driften er avsluttet og istandsetting fullført. Omdisponering av arealene kan anses som midlertidig selv om nøyaktig varighet er avhengig av utenforstående forhold som ikke kan styres i reguleringsplan. Driftstid vil være avhengig av størrelsen på de årlige uttakene og disse er knyttet tett opp mot markedsetterspørselen.

Omdisponering av areal knyttet til gjeldende reguleringsplan er avklart. Det er kun utvidelsen som er gjenstand for konsekvensutredningen.

Utvidelsen av massetaket omdisponerer totalt 92,5 dekar med skogsareal, hvorav omtrent 39,5 dekar er produktivt areal. Resterende skogsareal er impediment, dvs. uproduktive skogsarealer. Skogarealenes omløp er nettopp avsluttet med hogst av grunneierne.

Utvidelsen vil ikke omfatte dyrka mark og kun et mindre område på 0,7 dekar med dyrkbart areal nærmest dagens uttak. Planområdet inngår i et beiteområde for husdyr og det utøves jakt. I driftstiden vil ikke dette arealet være tilgjengelig som beite eller for jakt. Det vil heller ikke kunne produseres tømmer her før etter istandsettingen av arealene.

Nøyaktig hvor mye areal som tilbakeføres til henholdsvis jordbruks- og skogbruksareal er ikke avklart, da dette vil være opp til grunneier en gang i framtiden.

Verdivurdering, påvirkning og konsekvens

Verdien av arealene for utvidelse som jordbruksarealer tillegges ubetydelig verdi.

Verdien av arealene som utmark har noe verdi relatert til utmarksbeite og til jakt. Det finnes ingen kartlegging av beiteverdien til arealene, og verdi her settes derfor skjønnsmessig. Lavbonitets skog og impedimente arealer er gjerne preget av mye lav og lite gras og lyng i bunnsjiktet. Arealet vurderes derfor å være mindre godt til godt beite for husdyr.

Skogbruksareal blir i tråd med håndbok V712 ikke ansett som naturressurs i seg selv under ikke prissatte konsekvenser. Skogbruket er splittet opp mellom prissatte konsekvenser (tømmerverdi) samt at skogbruk er inkludert i flere fagtema som landskapsbilde, naturmiljø, friluftsliv osv. Klimaeffekten av CO2 binding inngår per i dag ikke i beregningen.

Det antas at den planlagte omdisponeringen omfatter omtrent et omløp for lavbonitets skog på ca. 100 år. Da omdisponeringen er midlertidig, og at området er nokså marginalt i skogbrukssammenheng med tanke på avkastning fra tømmeret, vil skogen i denne konsekvensutredningen tillegges verdi kun under de andre ikke prissatte konsekvensutredningstemaene.

Påvirkningen av det planlagte tiltaket på deltemaene (hovedalternativet) som er verdisatt ovenfor, er noe forringet. Påvirkning på deltemaene ved 0-alternativet anses å gi ubetydelig endring.

Konsekvensen for begge alternativene blir dermed ubetydelige for skogbruks- og jordbruksinteressene til arealene, selv om hovedalternativet er noe mere negativ uten at det gir seg utslag i konsekvensen i henhold til matrisen.

Alternativ	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
0-Alternativ	Noe verdi	Ubetydelig endring	0 - Ubetydelig
Hovedalternativ	Noe verdi	Ubetydelig/noe forringet	0 - Ubetydelig

4.4 Landskap

Grusuttaket ligger i dalbunnen sørøst for Bjorli. Det er flere store inngrep langs Brekkelivegen. Her kan blant annet flyplass og motorsportsenteret nevnes i tillegg til flere massetak. Hovedtyngden av bebyggelsen er etablert på motsatt side av dalen, og det er innsyn i uttaket fra litt lengre opp i lia på nordsiden av dalen. Det er ikke innsyn i uttaket fra dalbunnen eller E136.

Driftsplanen legger opp til etappevis istandsetting. I og med at utvidelsen av massetaket både omfatter grusressurser og fjell, vil driften foregå på et forholdsvis stort areal. Dette arealet vil være åpnet over lang tid før istandsetting kan skje.

Når det gjelder nærvirkningen av uttaket, så er det delvis innsyn i uttaksområdet fra Brekkelivegen. Det er påbegynt opparbeiding av en skjermingsvoll som skal fullføres til å gå langs uttakskanten mot Brekkelivegen. Utvidelsen legger opp til en fortsettelse av vollen. Vollen er innarbeidet i planforslaget og ansees som et effektivt visuelt og sikkerhetsmessig skjermingstiltak.

Figur 6. Skjermingsvollen langs uttakskant ses til venstre for Brekkelivegen. I avskoget område til høyre for Brekkelivegen har kommunen anlagt ny avløpsledning. Kilde: Google Maps, bildene er tatt juni 2019.

Når det gjelder fjernvirkningen av uttaket vil den bli mere framtrædende ettersom uttaket flytter seg til arealene foreslått for utvidelse. Istandsetting av dagens uttak vil foregå fortløpende i den vestre enden. Forslagstiller istandsetter fortløpende ettersom han har tilgjengelig masser også i dag.

Det er vanskelig å dempe fjernvirkningen av et massetak i drift og «såret» i landskapet vil ikke bli helt borte før uttaket er istandsatt og revegetert. Fjernvirkning blir mere framtrædende jo høyere i lia på nordsiden av dalen en kommer.

Enebo massetak vil være godt synlig fra hele lia på solsiden av dalen, omtrent fra garden Lykkja i vest og til Søreinbusåe i øst. Fra Morki-gardene like sør for Bjorli er ikke Enebo synlig lengre.

Figur 7. Dagens situasjon fra Einbusvegen ved Nordre Einbu på dalens nordside. Enebo massetak vises til venstre, mens et annet massetak Breivassøymoen og flyplassen vises til høyre.

Landskapsbildet langs Brekkelivegen er preget av flere større inngrep og Enebo er bare et av områdene som er vurdert å ha forholdsvis omfattende fjernvirkning ut fra dens karakter. Andre større inngrep langs Brekkelivegen er motorsportsenteret, flyplassen og flere massetak. Disse ligger vest for Enebo mot Bjorli.

Figur 8. Dalføret sett fra øst. Utvidelsen av Enebo er markert med omtrentlig avgrensning i rødt. Lengre mot vest langs Brekkelivegen ses motorsportsenteret, flyplassen og flere masseuttak.

Samlet Vurdering		Betydning for landskapsbildets karakter
Topografiske hovedformer	Området består av det åpne og relativt vide dalføret med innslag av mindre terrengformer. Vassdraget (Rauma) er en viktig formdannende komponent. Storskala landskap.	Svært viktig
Romslige egenskaper	De romslige egenskapene er knyttet til de flate partiene i dalbunnen og de klart definerte skogkledde lisidene opp mot snaufjellet	Svært viktig
Naturskapte visuelle egenskaper	Rauma og dalføret i seg selv representerer en stor ubrutt sammenheng	Svært viktig
Naturskapte nøkkelelementer	Elva med sitt meanderende løp gir landskapet en fin variasjon og utgjør et sentralt landskapselement.	Viktig
Vegetasjon	Vegetasjonen består for det meste av furuskog med innslag av lauv. Dalbunnen er oppdelt i jordbruksarealer og skog.	Viktig
Arealbruk	Jord og skogbruk i tillegg til flere områder for råstoffutvinning, flyplass og motorsport. Veger og bane preger noe av arealbruken i dalbunnen.	Mindre viktig
Byform og arkitektur	Ingen tettstedsstruktur	Uvesentlig
Menneskeskapte visuelle egenskaper	Eksisterende veger (E136 og Brekkelivegen) og jernbanelinjen danner sammenhengende menneskeskapte elementer	Viktig
Menneskeskapte nøkkelelementer	Ingen nøkkelelementer er indentifisert.	Uvesentlig

Verdivurdering, påvirkning og konsekvens

Landskapets karakter er definert gjennom Rauma som er en formdannende komponent sammen med sammenhengende, menneskelige inngrep som veger og jernbanen. Arealbruken er noe oppstykket, og området bærer preg av annen bruk enn rene landbruksområder i dag. Utfra denne vurderingen tillegges landskap middels verdi.

Da planforslaget innebærer at driftstiden forlenges vesentlig, vil også fjernvirkningen av uttaket være til stede over lang tid. I og med at uttaket innenfor gjeldende reguleringsplan nærmest er avsluttet og kunne blitt istandsatt om relativt kort tid, er det stor forskjell på 0-alternativet og hovedalternativet når det kommer til landskapsvirkningen av det foreslåtte tiltaket.

Påvirkning av 0-alternativet settes ut fra denne vurderingen til noe forringet, mens hovedalternativet vil påvirke landskapet langt mer og påvirkningen settes til forringet. Etter endt drift vil uttaket ved begge alternativene istandsettes og avsluttes og arealene går tilbake til LNFR-arealer. For ingen av alternativene er påvirkningen av tiltak for alltid.

Konsekvensen av det planlagt tiltaket er derfor **middels negativ** for landskapet. Denne vurderingen gjelder kun for driftstiden på Enebo. Etter endt istandsetting, vil konsekvensen være vesentlig mindre negativ og virkningen er derfor tidsbegrenset.

Alternativ	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
0-Alternativ	Middels verdi	Noe forringet	-(noe) negativ konsekvens
Hovedalternativ	Middels verdi	Forringet	-- (middels) negativ konsekvens

4.5 Kulturminner

Det finnes en ikke-fredet tjæremile (ID 116841) innenfor planområdet i sørkanten av Brekkelivegen. Kulturminnet oppgis å være skadet i Askeladden. Ved befaring kunne ikke kulturminnet gjenfinnes, og en går ut fra at tjæremila er ødelagt. Det finnes ingen andre kjente kulturminner eller kulturmiljøer i eller i nærheten av planområdet. En forsenkning/grop har blitt indentifisert gjennom fjernmåling basert på laserdata, har blitt innmål av planlegger. Planlegger har hatt dialog med fylkeskommunens kulturarvenhet v/ Torill Nygård og en kommet til at gropen har sitt opphav i en grusprøve og er ikke et kulturminne. Disse forholdene er avklart i gjeldende plan.

Dersom det senere skulle bli oppdaget kulturminner i området, må kulturminnemyndighetene varsles omgående og arbeidet stanses, jf. kulturminneloven § 8. Kravet framgår også av planbestemmelsene i avsnitt om verneverdier, jf. plan- og bygningslovens § 12-7 nr. 6.

Verdivurdering, påvirkning og konsekvens

En kjenner ikke til kulturmiljøer eller kulturhistoriske landskap i eller i tilknytning til det planlagte tiltaket. Verdien for temaet kulturarv settes derfor til ubetydelig. Det er ingen forskjell av påvirkningen mellom 0-alternativet og hovedalternativet. Konsekvensene blir derfor **ubetydelige** for begge alternativene.

Alternativ	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
0-Alternativ	Ubetydelig verdi	Ubetydelig endring	0 - Ubetydelig
Hovedalternativ	Ubetydelig verdi	Ubetydelig endring	0 - Ubetydelig

4.6 Støy- og luftforurensing samt annen forurensing

Forurensingsloven med tilhørende forskrift kommer til anvendelse for det planlagte tiltaket. Det er særlig kapittel 24 Forurensinger fra asfaltverk og kapittel 30 Forurensing fra produksjon av pukk, grus, sand og singel i forurensingsforskriften som vil være gjeldende for Enebo.

4.6.1 Støy

Det ble gjennomført en støyanalyse i forbindelse med gjeldende reguleringsplan. Forholdene vedrørende drift vil videreføres ved utvidelse av uttaksområde som denne reguleringsplanen legger opp til. Både driftstider og bunnskote opprettholdes. Det vil være tillatt med midlertidige asfaltverk i framtiden dersom planforslaget blir vedtatt slik det foreligger, der de samme driftstidene vil gjelde. Støyforurensing fra asfaltverk, kapittel 24 i forurensingsforskriften har samme de samme grenseverdiene som forurensing, jf. kapittel 30. Støykildene vil også i framtiden stilles opp i uttaksbunn.

I analysen tas det utgangspunkt i at støykilden er plassert nærme skjermingsvoll mot vegen. Dersom støykilden flyttes lengre vekk fra vollen, vil støyen flyttes lengre vekk fra boliger/fritidsboliger i nord, men også lengre vekk fra vollen som skjermer noe av lyden. Ved oppstilling lengre vekk fra kombinert voll langs Brekkelivegen, skal derfor maskinoppstilling skjermes i tillegg mot nord.

Avstanden fra skjermingsvollen og til støykilden/knuseverket skal maksimalt være 10 meter og skal strekke seg minst 4 meter forbi støykilden på hver side. Støyvollen skal ha en høyde på minimum 4 meter. En lokal støyvoll er svært effektiv og kan opparbeides med ferdig tilvirkede masser eller annen tilgjengelig masse. Den lokale støyvollen skal ikke fjernes eller forringes før maskinparken/støykilden blir flyttet. Tilsvarende lokal støyvoll skal opparbeides dersom maskinoppstilling blir flyttet mer enn 10 meter fra skjermingsvoll mot Brekkelivegen.

Etter hvert som driften flyttes mot øst og sør, vil avstanden mellom maskinparken (støykilden) og støyømfintlig bebyggelse øke, og beregnet støy minke.

Det finnes ikke støyømfintlig bebyggelse som berøres av gul sone for støy fra trafikk, altså massetransporten, på strekningen fra Enebo og til E136. Tiltak i forbindelse med transportvirksomhet som følge av planlagt masseuttak anses ikke som nødvendig med tanke på støy.

4.6.2 Støv

Støvflukt fra anlegget skal begrenses, jf. forurensingsforskrift § 30 - 4. Tiltak mot støvflukt skal iverksettes umiddelbart dersom det oppstår støvflukt fra anlegget. I løpet av 30 dager skal ikke mengde støvnedfall overstige 5 g/m². Tiltak som kan være aktuelle er vanning eller tilsetning av bindingsstoff for å begrense støvflukt. Driften på Enebo vil være todelt både på en grus og en fjellressurs. Det innebærer at det vil åpnes en forholdsvis stor flate for drift i lengre perioder. Faren for støvflukt er trolig til stede, og driver må påse at kravene i forskriften overholdes.

4.6.3 Annen forurensing

Det oppbevares diesel og andre oljebaserte væsker knyttet til driften i uttaket. Dette skal være lagret på godkjent tank/fat. Alle lekkasjer fra maskiner og utstyr skal repareres snarest, jf. planbestemmelsene. Dersom masse har blitt forurenset pga. lekkasje av olje, diesel el. skal massen graves bort og leveres på egnet deponi.

Det skal oppbevares oljematter eller andre hjelpemidler i uttaket som kan suge opp oljesøl.

4.6.4 Påvirkning av grunnvann

Bunnivå for dagens uttak er lagt på kote 580 som tilsvarer ca. 1,5 meter over grunnvannsspeil som ble målt inn om våren. Grunnvannsnivået vil variere gjennom året og være tradisjonelt høyest på våren. Det er ønskelig at ressursen drives på en slik måte at det er god overdekning over grunnvannsnivået og faren for forurensing reduseres. Driftsplanen tar utgangspunkt i en uttaksbunn på kote 580 som vil gjelde for hele det framtidige uttaksområdet, jf. planbestemmelsene.

Det finnes to brønner knyttet til eiendommene gnr/bnr 4/54 og 4/103. Avstanden til uttaket er henholdsvis 150m og 250m fra foreslått uttakskant. Brønnene vurderes å ligge så langt fra mulig påvirkningskilde at forurensing som følge av tiltak foreslått i denne planen er lite sannsynlig. Ved en utvidelse av Enebo, vil en dessuten bevege seg vekk fra disse eiendommene, slik at sannsynlighet for påvirkning anses enda mindre etter hvert som driften flyttes øst- og sørover.

Bjørli vannverk ligger på nordsiden av Rauma og Bjørli Flyplass. Avstanden til uttaksområdet er cirka 800 meter i luftlinje. Ingen av sonene kommer i konflikt med uttaksområdet. Avstand til klausuleringsone 3 er omtrent 500 meter og det vurderes som lite sannsynlig at det kan oppstå konflikter mellom det planlagte tiltaket og Bjørli vannverk tatt avstanden og beliggenheten til restriksjonssonene i betraktning.

Verdivurdering, påvirkning og konsekvens

Forurensing i form av støy og støv etter denne planen vurderes å ikke få konsekvenser for innemiljøer og vurderes derfor som ikke-prissatt konsekvens i henhold til håndbok V712. Støy fra massetaket kan få konsekvens for menneskelig aktivitet ute i et nærmiljø eller friluftsområde. Nærmiljøet til massetaket innenfor antatt gul støyzone vurderes å ha middels verdi for nærmiljøet med friluftsliv og annen fritidsaktivitet. Grunnvann i området tillegges også middels verdi grunnet nærheten til det varig verna vassdraget Rauma. Samlet sett anses planområdet å ha middels verdi når det gjelder forurensing.

I periodene av året der grunnvannet står høyest, fortrinnsvis om våren, ligger uttaksområdets bunn over grunnvannsspeilet med en margin på 1,5 meter. Ved omfattende ulykker eller lekkasjer fra tanker eller maskiner kan det ikke utelukkes at grunnvann kan bli påvirket. Med de avbøtende tiltak som er innarbeidet i planen, vurderes det at påvirkningen på grunnvann kan bli noe forringet. Også annen forurensing kan ha en noe forringende påvirkning i form av støy og støv belastning på omgivelsene. Samlet for hovedalternativet er påvirkningen av forurensing vurdert til noe forringet med de avbøtende tiltak som ligger til planforslaget. For 0-alternativet er påvirkningen lik som for hovedalternativet, bortsett fra at tidsaspektet av påvirkningen er vesentlig kortere.

*Konsekvensene av 0-alternativet anses med bakgrunn i argumentasjon ovenfor, som ubetydelig til noe negativ når det gjelder forurensing, mens hovedalternativet er vurdert til **noe negativ**.*

Alternativ	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
0-Alternativ	Middels verdi	Noe forringet	0/- Ubetydelig/ noe negativ konsekvens
Hovedalternativ	Middels verdi	Noe forringet	-(noe) negativ konsekvens

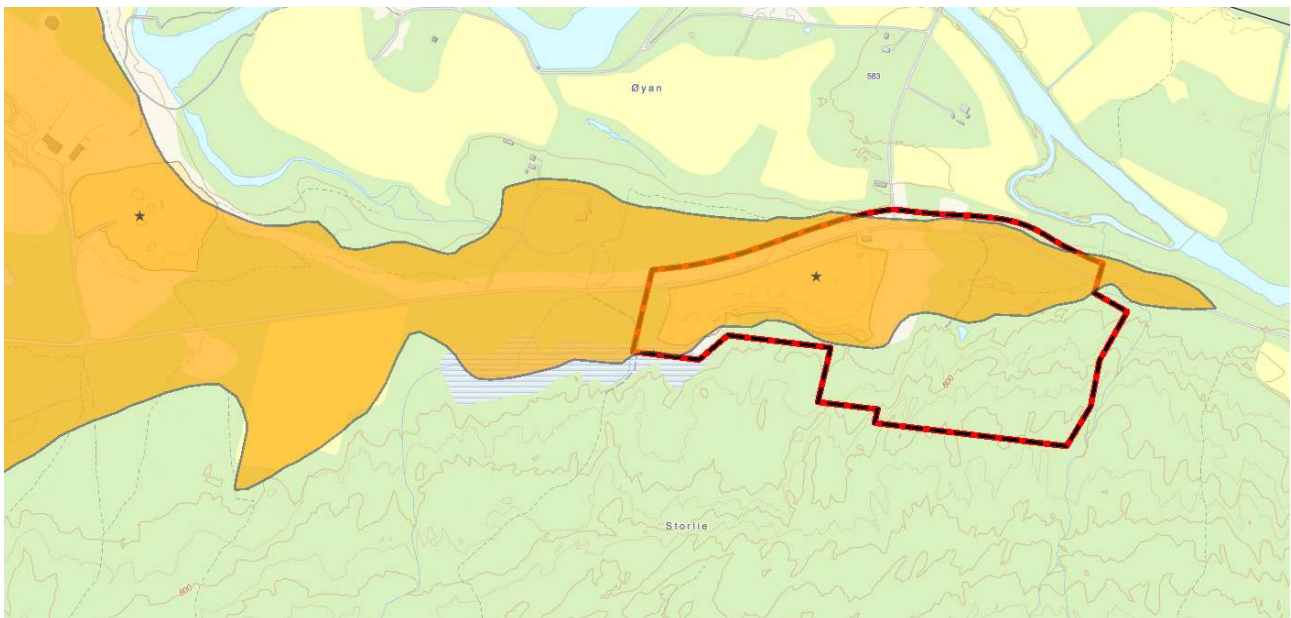
4.7 Beskrivelse av ressursen og mulige bruksområder

4.7.1 Grus

Ressursen består av en sand- og grusforekomst som er del av den store sanduren i Bjorliområdet. I NGU sin database er ressursen beskrevet som en viktig ressurs med lokal betydning. Avsetningen er av typen breelvavsetning. Forekomsten strekker seg langt utover planområdet, og eksisterende uttak er ett av flere uttak som har vært forsøkt drevet på forekomsten.

NGU anslår mektigheten til å variere noe i forekomsten. I dagens uttak angis mektigheten til å være cirka 5 meter. Det generelle geologiske bildet i området representeres i denne forekomsten ved at det er mest grovkornet materiale i øst og mest finkornet i vest. Kornfraksjonen er basert på Vegvesenets undersøkelse og er ikke nødvendigvis representativ for hele forekomsten.

Det ligger flere masseuttak i drift på samme forekomst.

Figur 9. Utsnitt av grusforekomsten registrert i NGU sin database for grus og pukk. Planområdet er avmerket med rød/svart stiple linje.

Forekomsten er sammensatt av følgende kornfraksjoner: sand (40 %), stein (10 %) og grus (50 %).

NGU-s grusdatabase viser følgende resultat av feltprøve 512-3-3:

Analyser	Verdi	Indeks
Densitet (Fraksjon 08-11mm)	2,71 g/cm ³	
Kulemåle (Fraksjon 8,0-11,2mm)	Kulemåle 13,2	Flisighetsindeks: 10
Kulemåle (Fraksjon 11,2-16,0mm)	Kulemåle 11,8	Flisighetsindeks: 3
Los Angeles (Fraksjon 10-14 mm)	Los Angeles verdi: 29	
Micro-Deval (Fraksjon 10-14mm)	Micro-Deval koeffisient: 7	

Bruken av grusressursen er stort sett veg- og byggeformål, som materialet har god egenhet til.

Det er tatt flere prøver av både knust grus og knust fjell fra Enebo i 2017. Prøvene viser at massene tilfredsstiller kravene til mekaniske egenskaper for bruk i bære- og forsterkningslag på veg. Massene har altså gode mekaniske egenskaper og et forholdsvis bredt anvendelsesområde som tekniske masser.

4.7.2 Fjell

Ressursen er ikke registrert i NGU sin database. Det er lite eller ingen overdekning over ressursen og fjell i dagen observeres flere steder.

Bergarten er en granittisk ortogneis, med bånd eller striper, noen steder migmatittisk, gneis med diorittisk til granittisk sammensetning, noen steder øyegneis, jf. berggrunnskartet.

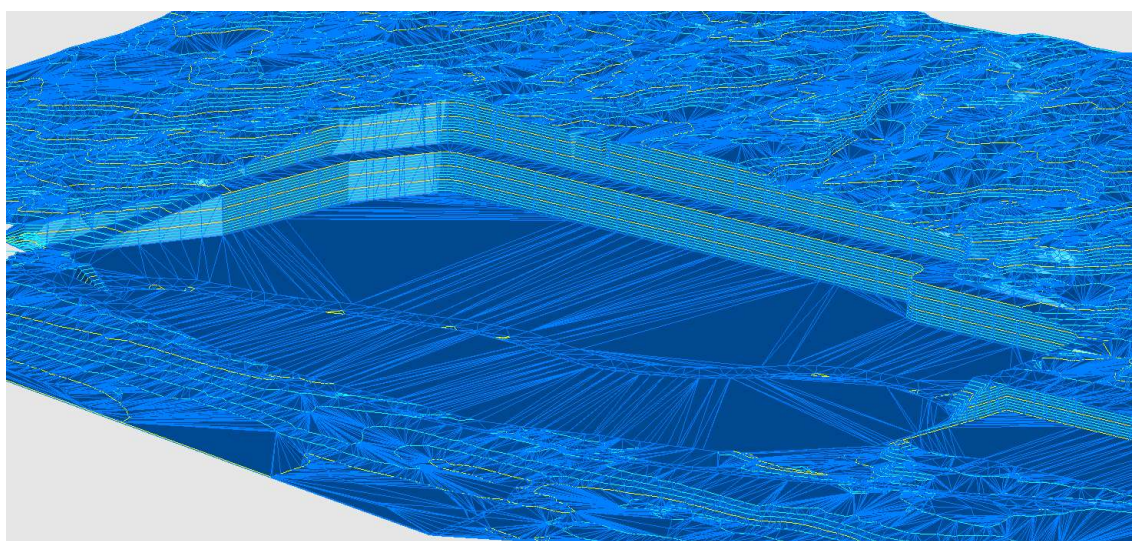
Ut ifra testresultatet kan ressursen i analyseområdet benyttes som tilslag for mekanisk og hydraulisk stabiliserende materialer til bruk i bygg- og anleggsarbeid og vegbygging. Blant annet er kravene til bære- og forsterkningslag på veg tilfredsstilt. I tillegg har prøvene vist at ressursen kan benyttes som tilslag til asfalt.

Utnyttelsesgraden/vrakprosenten av materialet er ikke kjent, da en ikke har kunnet gjort seg erfaringer med materialet og ressursen enda.

4.7.3 Uttaksmengde og driftstid

Den totale uttaksmengden på Enebo er beregnet til nærmere 1,1 mill. fm³, og fordeler seg på omtrent 300.000 fm³ grus og nærmere 770.000 fm³ pukk. Med et gjennomsnittlig uttak på 10.000 fm³, vil det potensielle uttaksvolumet resultere i en driftstid på 108 år og en istandsettingstid på 5 år etter endt drift til avslutning med skissert deponering og tilrettelegging for etterbruk som er LNFR. Hvis gjennomsnittlig årlig uttaksmengde økes, går driftstiden tilsvarende ned.

Etappeinndelingen i driftsplanen følger de to ressurstypen for uttak. Det åpnes for at disse drives om hverandre.

Figur 10. Modell av etappe 3 etter uttak sett mot sørøst. Etappe 2 ses i forgrunnen og etappe 1 vises lengst til høyre i bildet. Modellen viser området etter ressursene er ferdig utdrevet og før istandsetting.

Verdivurdering, påvirkning og konsekvens

Verdien av ressursen må fastsettes skjønnsmessig i om. at pukkressursen som utgjør cirka to tredjedeler av uttaksvolumet ikke er gitt er registrert i NGU sin database. Med det settes verdien til middels i denne konsekvensutredningen som tilsvarer en regional viktig ressurs.

Veiledningen i håndboka for vurdering av påvirkning av en mineralressurs legger opp til en skala som er basert på at ressursen bygges ned med annen arealbruk. Ifølge håndboka vil derfor påvirkningen på ressursen være ubetydelig. På Enebo vil ikke ressursen bygges ned, men 0-alternativet legger heller ikke opp til at ressursen kan drives ut.

Konsekvensen vurderes likevel som betydelig negativ, da ressursen forblir uutvunnet, selv om dette ikke hindrer et eventuelt senere uttak i den forstand. Konsekvensen vurderes derfor lik som for nedbygging, da en ikke vil få klarert arealbruken som område for råstoffutvinning etter plan- og bygningsloven ved 0-alternativet. Hvis drift på Enebo avsluttes med gjeldende reguleringsplan og området istandsettes, anses det ikke som sannsynlig at drift her vil bli gjenopptatt siden heller. Den utnyttete ressursen vurderes da likestilt med hvilket som helst annet området med tilsvarende bergart i LNFR. Konsekvensen for 0-alternativet settes til middels negativ med ovennevnte forklaring.

Hovedalternativet innebærer en klar forbedret situasjon for ressursen, da det legges opp til en utvidelse som betyr råstoffutvinning av resterende løsmasseforekomst i østlig retning. I tillegg kan den pukkforekomst sør i planområdet drives ut. Med så kvalitet som prøvene viser, anses hovedalternativets påvirkning som forbedret. Konsekvensene av hovedalternativet er derfor vurdert som **betydelig positiv**.

Alternativ	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
0-Alternativ	Middels	Ubetydelig endring	-- (middels) negativ konsekvens
Hovedalternativ	Middels	Forbedret	++ (betydelig) positiv konsekvens

4.8 Friluftslivsinteresser

Planområdet inneholder element for friluftsliv eller rekreasjon. Adkomstvegen til uttaket, Brekkelivegen, inngår i det lokale sykkelnettverket og brukes av lokalbefolkningen som turveg. Valldalsleden gjennom Lesja er oppgitt til å gå langs Brekkelivegen før den krysser E136, og forsetter videre opp til Einbu. Brukerfrekvensen av leden er usikkert. Det opplyses at vegen er viktig som turveg og adkomst til andre turområder i grenden.

Massetransporten langs vegen er på den måten en konfliktkilde med annen bruk av vegen relatert til friluftsliv og rekreasjon. Situasjonen vil forbli uendret ved realisering av tiltakene foreslått i denne planen i mange år framover.

Vegen er svært godt opparbeidet og har en kjørebanebredde på minimum 6 meter. Vegen blir saltet og vedlikeholdt av Aaheim Maskiner og Transport AS, jf bruksavtalen. Brekkelivegen har blitt betydelig oppgradert av tiltakshaver for noen år siden, slik at den ble kjørbare hele året. Saltingen er et effektivt tiltak for å forebygge støvproblemer langs vegen og kommer også andre brukere til gode.

Planforslaget innebærer opparbeiding av en skjerming-/sikringsvoll langs uttakskant mot Brekkelivegen. Målet med dette tiltaket er en fysisk og visuell skjerming mot vegen. Vollen vil også tjene som et sikringselement i uttakskanten, slik at tilfeldige fall og ulykker evt. utforkjøringer forebygges. Vollen er allerede opparbeidet i dagens planområde og skal videreføres langs hele uttakskanten mot Brekkelivegen for den planlagte utvidelsen.

En kjenner ikke til at selve skogsområdet som er gjenstand for utvidelsen, inngår i spesielle friluftaktiviteter eller har spesielle kvaliteter ved seg.

Lesja kommune har ikke foretatt kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i kommunen, og en har dermed ingen registrering å støtte vurderingen sin på for temaet friluftsliv i denne konsekvensutredningen.

Verdivurdering, påvirkning og konsekvens

Friluftslivsverdiene tillegges middels verdi i denne utredningen. Brukerfrekvensen av Brekkelivegen til sykling og som fotrute er ikke tallfestet på en god måte. Godt sammenstilt underlag til et frekvensanslag finnes per dato ikke. Det forutsettes at det er lokalbefolkningen og evt. hyttefolk fra Bjorli som bruker vegen til sykling, mens Valldalsleden kan ha regional betydning som fotrute.

Det er flere virksomheter som genererer trafikk langs Brekkelivegen og Enebo står for anslagsvis 10-20% av den totale trafikken på vegen. For tungtrafikk anslås trafikk til og fra Enebo å utgjøre 35 % av all tungtrafikk langs vegen.

0-Alternativet innebærer en avslutning og istandsetting av Enebo som langt på veg er ferdig utdrevet. Det gjenstår kun få år med drift og istandsetting hvis ikke utvidelsen (hovedalternativet) realiseres. Påvirkning på friluftslivsverdiene er derfor svært forskjellig for de to utredningsalternativene. Hovedalternativet vil gi en påvirkning på friluftslivsverdiene i mange år. Bruken av vegen til både friluftsliv og transport kan foregå parallelt, men opplevelsen av friluftsliv som gåing eller sykling på strekningen samtidig med at det foregår massetransport påvirker sannsynligvis brukeren negativt ved at transporten genererer støv og støy.

Trafikksikkerhetsmessig er hele strekningen fra Enebo og fram til krysset med Rånåvegen veldig oversiktlig og vegen er bred, og ifølge Vegkart til SVV er fartsgrensen etter Brekkelivegen 50 km/h. Det vil ellers ikke foreslås tiltak som skiller tungtransport fra myke trafikanter da realismen i slike tiltak er tvilsom med tanke på finansiering. En må ellers henstille til at enhver skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende, jf. vegtrafikklovens §3.

*I og med at 0-alternativet betyr en avslutning av aktiviteten på Enebo, vurderes konsekvensen på friluftslivsverdiene som noe negativt, mens hovedalternativet vil gi en **middels negativ konsekvens**.*

Hovedalternativet betyr at aktiviteten fortsetter på minimum dagens nivå i lang tid. Så sant bruken av Brekkelivegen som tilrettelagt friluftslivsmoment skal fortsette, vil skissert konflikt være av varig karakter.

Alternativ	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
0-Alternativ	Middels verdi	Noe forringet	-(noe) negativ konsekvens
Hovedalternativ	Middels verdi	Forringet	-- (middels) negativ konsekvens

4.9 Infrastruktur og transportbehov

Adkomsten til planområdet er beskrevet i kapittel 2.11. Fra E136 følges Rånåvegen og videre Brekkelivegen fram til massetaket på Enebo. Fv. 2668 krysser jernbanen like etter avkjørselen fra E136. Planovergangen er sikret med bom og er lyd- og lysregulert. Det har foregått transportvirksomhet fra uttaket under hele driftstiden via omtalt veg. Det er ingen andre aktuelle utkjøringsmuligheter fra grustaket. Dimensjonerende kjøretøy er vogntog. Per i dag tilfredsstiller ikke krysset mellom fylkesveg 2668, Rånåvegen og E136 kravene til kjøremåte B.

Kravet om utbedring av krysset er innarbeidet i planforslaget i tillegg til en annen reguleringsplan for et massetak med samme utkjøringsveg som Enebo. Lesja kommune har anmodet om at byggesøknad for utbedringen av krysset leveres parallelt med planbehandling.

Utbedringen av krysset anses dermed som sikret. Hvorvidt det skal skje en kostnadsdeling av dette tiltaket mellom driverne av massetaken, vil være et privatrettslig anliggende.

Kommunen har etablert en ny avløpsledning gjennom planområdet på nordsiden av Brekkelivegen. Ledningen er anlagt i det skjermingsbelte til dagens uttak. Det er avsatt en hensynssone som ivaretar ledningen i planforslaget. Arealformålet i tilknytning til ledningen vil nå være grøntareal, da vedlikehold, tilsyn osv. med ledningsanlegget ikke er forenlig med at det etableres vegetasjon i form av busker, kratt og trær på arealet.

Et estimert uttak på 10.000m³ masse i året tilsvarer ca. 1000 turer pr år med lastebil uten henger.

Utkjøring av masser 200 dager i året tilsvarer 5 turer med lastebil per dag. I perioder vil belastningen være større ettersom leveransene antas å ikke være jevnt fordelt. Ved asfaltproduksjon vil belastningen kunne øke vesentlig i forhold til det gjennomsnittlige anslaget, da produksjonen betinger fortløpende utkjøring.

Utkjøringsruten fra Enebo og fram til E136 anses som tilstrekkelig dimensjonert etter at krysset mellom Rånåvegen og E136 er utbedret. Strekningen er oversiktlig og godt egnet for denne typen transport.

Så lenge Brekkelivegen vedlikeholdes normalt og støvdempende tiltak anvendes i perioder der det er behov for det, vurderes ikke planforslaget å generere nye infrastrukturtiltak selv om trafikken til og fra Enebo vil vedvare i mange år framover og transporten i perioder vil øke i forhold til i dag.

Friluftsliv er omtalt i eget kapittel, og forholdet mellom massetransport og myke trafikanter omtales der.

Den kommunale avløpsledningen anses som godt sikret i planforslaget.

Transportavstanden til E136 og det lokale så vel som regionale vegnettet er forholdsvis kort. Brekkelivegen følges i omtrent 3,8 km og Rånåvegen i ca. 900 meter.

Verdivurdering, påvirkning og konsekvens

Infrastruktur tillegges noe verdi i planforslaget. Det skal opparbeides ny adkomst/avkjørsel fra Brekkelivegen og inn i uttaksområdet når driften er framskreden i østlig retning. Dagens avkjørsel vil stenges samtidig med etablering av ny avkjørsel. Ellers er det ikke nødvendig med annen ny infrastruktur for å realisere tiltaket.

Krysset mellom Rånåvegen og E136 vil måtte utbedres uansett alternativ, da dette kravet ligger til flere reguleringsplaner og gir på denne måten ingen forskjell i konsekvens mellom utredningsalternativene. Utbedringen av krysset isolert sett må vurderes som en positiv konsekvens uavhengig av utredningsalternativene.

Ved realisering av tiltak i henhold til denne planen vil trafikkbelastningen på strekningen vil være omtrent av samme omfang som i dag. Vedlikehold av vegen må gjennomføres i tilstrekkelig omfang for å opprettholde dagens standard.

Drift og massetransporten fra Enebo vil derimot opphøre om få år dersom hovedalternativet ikke realiseres. Påvirkning på infrastruktur og transportbehov vil derfor også forsvinne, og med det settes påvirkning til ubetydelig og gir dermed en ubetydelig/ingen konsekvens.

Hovedalternativet ivaretar eksisterende infrastruktur på en god måte og har sånn sett en positiv påvirkning med tanke på den nye kommunale ledningen. Transporten og dens omfang er direkte koblet til uttaksmengde. Hvis gjennomsnittlig uttaksmengde per år øker, vil transporten øke tilsvarende. Det ligger ingen føringer for hvor mye masse som kan tas ut i året. Tiltakshaver vil ofte kunne ta med seg deponimasser til istandsetting av massetaket når bilene kommer i retur. På den måten vil biler sjelden kjøre tomme.

Trafikksikkerheten på strekningen anses i utgangspunktet som god selv om det ikke finnes egne løsninger for myke trafikanter. Det er bare et kryss fram til det regionale vegnettet på E136 og Brekkelivegen er bred og oversiktlig. Trafikksikkerheten vil kunne avta noe ved økt trafikkmengde som er med å øke sannsynligheten for uønskede hendelser.

Påvirkning ved hovedalternativet settes med de noe usikre forutsetningene til noe forringet, og gir dermed en **noe negativ konsekvens**.

Alternativ	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
0-Alternativ	Noe verdi	Ubetydelig	0/- Ubetydelig
Hovedalternativ	Noe verdi	Noe forringet	-(noe) negativ konsekvens

4.10 Næringsliv og sysselsetting

Det foregår drift i uttaket i dag, og har gjort det i flere år. Sysselsettingen i forbindelse med drift og massetransport i uttaket har vært stabil, men nå er ressursen langt på veg drevet ut. Tiltakshaver er avhengig av kvalitetsmasser også i framtiden og ønsker å sikre seg disse gjennom det planlagte tiltaket. I og med at fjellressursen egner seg til asfaltproduksjon, vil tiltaket kunne sikre en svært viktig samfunnsressurs i Lesja kommune og regionen ellers. Tilgjengelige ressurser vil kunne gi en klimagevinst gjennom korte transportavstander ved bruk av asfalt i Nord-Gudbrandsdalen og i Møre og Romsdal.

Tiltaket må anses å ha betydelig omfang, og ressursen vil kunne drives i flere ti-år avhengig av gjennomsnittlig årlig uttaksmengde. I hele driftstiden vil det planlagte tiltaket bygge oppunder sysselsettingen i forbindelse med uttak, videreforedling og transport av massene. En utvidelse av Enebo vil sikre driver sikker tilgang til en svært god ressurs som er med å bygge oppunder drivers øvrige virksomhet.

Muligheten for massedeposering er også viktig i forbindelse med planlagte utvidelser av hytteområder, næring og skianlegg på Bjorli. Hvis planene i pågående områdeplanprosess for Bjorli realiseres, antas det at

behovet for deponering øker vesentlig gjennom opparbeiding av infrastruktur og byggearealer i de nye byggeområdene.

Tiltakshaver anslår at det knytter seg mellom 3 til 4 årsverk til driften på Enebo og transporten av masser. Ved en utvikling som skissert i 0-alternativet, vil tilsvarende behov for arbeidskraft bli borte om kort tid. Hvis Enebo utvides i tråd med hovedalternativet, vil behov for arbeidskraft øke med inntil ytterligere to årsverk. Dette vil potensielt gi rom for nye ansettelser hos tiltakshaver sitt selskap og nye arbeidsplasser i Lesja kommune.

Verdivurdering, påvirkning og konsekvens

Verdien av næringsliv og sysselsetting settes til noe til middels verdi, da omfanget av sysselsetting (3/4 årsverk) isolert sett ikke er uvanlig lokalt på Lesja. I og med at driften bygger oppunder resterende virksomhet, og i tillegg kan få muligheter for nye markeder (asfalt) vurderes verdien av massetaket for bedriften som helhet å ha middels verdi.

0-alternativet innebærer at uttaket drives ferdig innenfor dagens rammer, istandsettes og avsluttes. Dette alternativet er vurdert å ha sterkt forringet påvirkning, da behov for arbeidskraft fram til avslutning vil minke og massetaket ikke lenger vil bygge oppunder øvrig drift i selskapet. Påvirkning av hovedalternativet anses som betydelig forbedret, da behov for arbeidskraft fortsetter i minimum dagens omfang. Fortsatt drift bygger oppunder øvrig virksomhet og gir i tillegg mulighet for nye markeder som igjen kan tenkes å øke behov for flere årsverk.

0-alternativet vurderes med den bakgrunnen å gi en middels negativ konsekvens, mens hovedalternativet vil gi en **(betydelig) positiv konsekvens** for utredningstemaet næringsliv og sysselsetting.

Alternativ	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
0-Alternativ	Noe/middels verdi	Sterkt forringet	--(middels) negativ konsekvens
Hovedalternativ	Noe/middels verdi	Forbedret	++ positiv konsekvens

4.11 Samlet vurdering av konsekvenser

Tabell 2 viser en sammenstilling av konsekvenser for de ulike utredningstema for henholdsvis 0-alternativet og hovedalternativet.

Alternativene skilles ved at arealene som påvirkes av uttak er vesentlig større ved hovedalternativet og dermed tilhørende uttaksmengde. Ellers er det driftslengden som gir de største konsekvensutslagene på de ulike utredningstemaene. Det er ingen vesentlige verdier i form av naturverdier eller kulturminner som går tapt som følge av en utvidelse. Ved begge utredningsalternativer vil det deponeres masse og arealene istandsettes til samme etterbruksmål som er LNFR.

0-alternativet viser ingen eller lite konsekvens for temaene natur, landbruk, kulturminner, forurensing og infrastruktur/transport. 0-alternativet gir størst negativ konsekvens for råstoffressursen og næringsliv/sysselsetting. Landskap og friluftsinnteresser er også vurdert å gi en noe negativ konsekvens. Landskapsvirkningen vil dempes ved istandsetting/avslutning og etter at etterbruksformålet er etablert, vil det bare i svært liten grad være synlig at det har foregått masseuttak på Enebo. Samlet konsekvens for 0-alternativet vurderes til noe til betydelig negativ i sum for de ulike temaene.

Hovedalternativet gir også ingen eller ubetydelig konsekvens for natur, landbruk og kulturminner. Konsekvenser av det planlagte tiltaket for forurensing og infrastruktur/transport er noe negativ, mens konsekvensene for landskap og friluftsinnteresser er betydelig negative. Tiltaket er vurdert å en betydelig positiv konsekvens for ressursen og næringsliv/sysselsetting. Med dette veies de negative konsekvensene langt på veg opp mot de positive konsekvensene. Hovedalternativet framstår samlet med mindre negative konsekvenser enn 0-alternativet.

Tabell 2. Sammenstilling av konsekvenser for de ulike utredningstema for 0-alternativet og hovedalternativet.

Utredningstema	0-alternativet	Hovedalternativet
Naturkvaliteter og biologisk mangfold	0	0
Skogbruks- og landbruksinteresser	0	0
Landskap	-	--
Kulturminner	0	0
Forurensing	0/-	-
Ressursen	--	++
Friluftsinnteresser	-	--
Infrastruktur og transportbehov	0/-	-
Næringsliv og sysselsetting	--	++

4.12 ROS

Planområdet fremstår generelt som lite sårbart, med de tiltak som er beskrevet og forutsatt fulgt.

Det har blitt gjennomført en innledende fareidentifikasjon og sårbarhetsvurdering av de temaer som gjennom fareidentifikasjonen fremsto som relevante.

Følgende farer har blitt utredet:

1. Akutt forurensing/forurensing i grunn
2. Støy

På bakgrunn av gjennomført fareidentifikasjon og sårbarhetsvurdering er det identifisert risikoreduserende tiltak. Tiltakene er innarbeidet i planbestemmelsene.

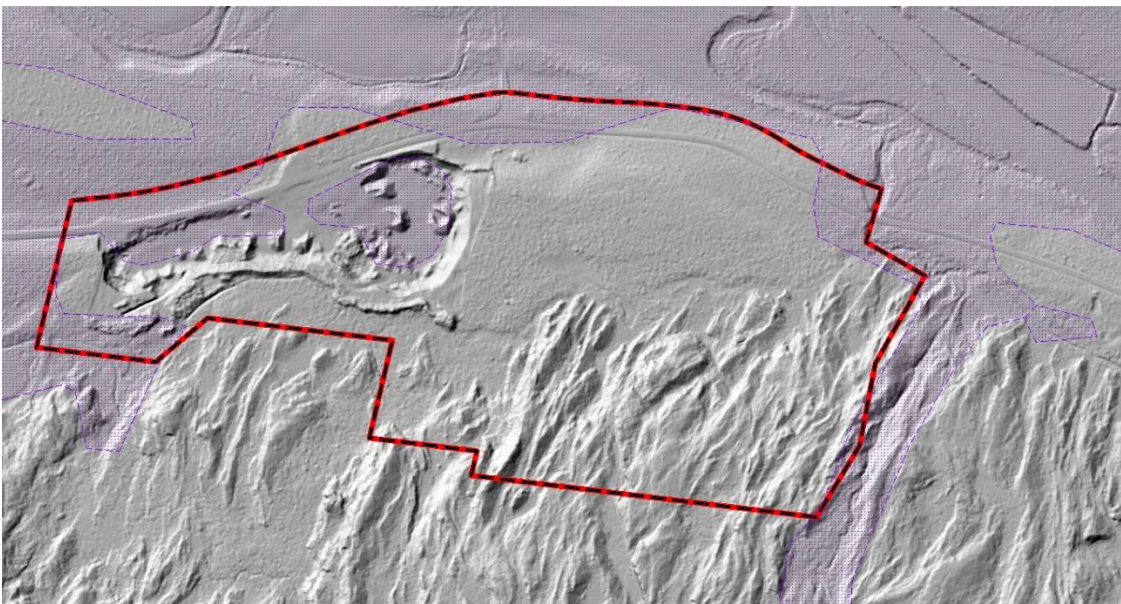
Det vises ellers til ROS-analysen for nærmere opplysninger.

4.12.1 Naturfare - Skred og flom

Særlig redegjørelse for faresone flom.

Planområdet inngår ikke i aktsomhetsområder for steinsprang, snøskred eller jord- og flomskred. Det er imidlertid overlapp mellom aktsomhetsområdet for flom både i nordvest og øst langs Vågåbekken, se figur 9.

I planforslaget er det vist en faresone for flom i tilknytning til Vågåbekken. Bredden på sonen er satt til 20 meter. Vest for bekken er uttaksområdet avgrenset med en markert rygg som ligger i foreslått vegetasjonsskjerm mot plangrensen i øst og Vågåbekken. Med skjermingsvollen mellom Brekkelivegen og uttaket (se figur 10) som til dels er opparbeidet i dag og som skal forlenges videre østover langs vegen, vurderes det som usannsynlig at flom fra Rauma vil nå uttaksområdet. Derfor er det kun avsatt flomsone for Vågåbekken.

Figur 11. Aktsomhetskart for flom fra NVE fra november 2020 vises med lilla skraver. Bekkeløpet til Vågåbekken ses tydelig med dens aktsomhetssone like øst for plangrensen (rød strek).

Figur 12. Skjermingsvoll sør for Brekkelivegen langs uttaksgrensen sett mot vest. Kilde: Google Street View.

Det planlagte tiltaket innebærer ikke bebyggelse til varig personopphold. Eventuelle midlertidige bygninger det åpnes for i bestemmelsene, vil falle innunder sikkerhetsklasse F1, jf. TEK 17, § 7-2, og ha lite personopphold. For F1 er største nominelle årlige sannsynlighet 1/20. Bygninger skal ikke etableres i flomsonen avsatt på kartet, da underliggende arealformål er vegetasjonsskjerm.

Planområdet framstår som lite sårbart i forhold til naturfarer. Det vises også til sårbarhetsvurderingen for flom i ROS-analysen, under kapittel 4.3.1.

5 Planprosess og medvirkning

5.1 Planinitiativ

Planinitiativet ble oversendt Lesja kommune 09.07.2020, og fulgte varsel om oppstart.

5.2 Oppstartsmøte

Oppstartsmøte ble avholdt med Lesja kommune 18.08.2020. Varsel om oppstart ble sendt ut 27.10.2020. Det ble også varslet oppstart i avisa GD 30.10.2020. Frist for innspill var satt til 08.12.2020.

5.3 Merknader til varsel om oppstart

I forbindelse med oppstart av reguleringsplan for utvidelsen av Enebo, er det kommet inn 7 innspill og et brev til formannskapet som behandlet planprogrammet før høring. Dette brevet er også tatt med som merknad.

Aud Einbu sin merknad kom i forbindelse med behandling av planprogrammet i formannskapsmøte 22.10.20 og var rettet til kommunen. Merknaden gjengis i sin helhet nedenfor:

Til medlemmar av Lesja formannskap

Ser av sakspapir til formannskapsmøte 22.10.20 at det blir lagt fram planprogram for utviding av Enebo grustak.

Det er grunnen til at eg set meg ned ved pc'en og skriv dette brevet. Eg er bekymra for naturen på vestsida av dalen mellom Rånå og Einbu. Det verkar som politikarane i Lesja ikkje heilt ser konsekvensane av alle vedtak som er med på å øydelegge naturen rundt Bjorli. Resultatet blir at Bjorli sentrum blir full av store, flotte hytter, medan områda rundt blir rasert av ulike inngrep.

Alt dette er usynleg når ein køyrer E136 til Bjorli, men med ein gong ein bevegar seg opp i dalsidene, er det ikkje særleg fin utsikt. Dalen er ikkje lenger særleg vakker med alle dei store grusholene. Det er heller ikkje så vakkert når ein tek seg ein sykkelstur langs Brekkelivegen og ser berre ein veg med jordvollar rundt.

Naturen langs Brekkelivegen frå Rånåvegen til Einbu er stort sett øydelagt av alle masseuttak, kloakkreanlegget, flyplass, bilcross og gokart-bane.

Dette er område for skogsdrift, friluftsliv og rekreasjon for både lokale innbyggere og hyttefolk. Det er stor trafikk der i alle helger og ferier av både syklende og gåande.

Dei fleste som har hytte i og rundt Bjorli kjem hit nettopp for å nyte og bruke naturen vår til rekreasjon. For oss som bur her fast, er den like viktig. Naturen er vårt største apotek, sa sosialmedisineren Per Fugelli. Det må vi vel vera enig i. Har vi ein dårleg dag, blir den så mykje betre etter ein tur i skogen eller på fjellet.

Kva skjer dersom vi fortset å øydelegge naturen rundt Bjorli?

Det vil føre til at dei gode naturopplevingane blir borte, og dei som kjem etter oss ikkje vil bli buande her.

Eg meiner det er all grunn til å stoppe og tenkje seg om i arbeidet med utvikling av Bjorli. Det er viktig med arbeidsplasser og utvikling, men med 1000 fleire hytter er eg redd for at bygdas tap av natur og livskvalitet vil bli større enn gevinsten. Folk krev respekt for naturen, og har begynt å bli redd for å miste den. På Haramsøya, på Frøya og andre stader i landet fortel dei om stor sorg fordi dei er i ferd med å misse naturen. Det er brutalt å ta frå folk den naturen som bidreg til god livskvalitet. Dersom det ikkje blir tatt omsyn til naturen i all vidare utbygging på Bjorli, vil det ein dag stoppe opp, og da vil ingen bygge seg hytte der lenger heller.

Vi som bur i Lesja har god tilgang på natur, og har god plass, men det er grunn til å rope eit varsko når vi ser kva som skjer i området mellom Rånå og Einbu.

Velferd er ikkje berre forbruk og gode kommunale tenester. Velferd kan vi måle, men det er også det vi ikkje kan måle. Grøn velferd i form av tilgang til natur, kan ikkje målast, berre opplevast.

Eg ber Lesja formannskap om å ta med alle medlemane på ei befarings i området Rånåvegen, langs Brekkelivegen til Einbu for å sjå korleis det ser ut der.

Ber om at det blir sett i gang ei kartlegging av grusmasser i kommunen slik at det er klart kvar grus og fjell skal hentast når alle dei 1000 hyttene skal byggast i Bjorli. Grus/uttak av fjell må ligge i område som ikkje øydelegg naturen som innbyggjarane og hyttefolket brukar til rekreasjon.

Når døkk har lese dette brevet så tenkjer døkk sikkert at dette er ei sur, gamal kjerring som ikkje vil ha utvikling og nye arbeidsplasser i Lesja. Men det er heilt feil, eg er opptatt av at det skal bli nye, og fleire arbeidsplassar, men ikkje på den måten det ser ut som det fortset nå.

Vår flotte natur kan bli mykje viktigare i framtida enn vi som lever nå kan forestille oss. Av den grunn må vi tenkje oss godt om korleis vi brukar naturen.

Det er mange sider i denne saka, nokon vil selja grus, nokon vil selja tomter og nokon vil bygge hytter, men når naturen er øydelagt, får vi den aldri tilbake.

Eg bur slik til at eg ser rett ned i, og høyrer bråket, i ei grushole kvar dag. Ikkje ein stille dag her på garden om sommaren, derfor har eg mykje betre forståing av korleis det kan bli i åra framover. Og akkurat derfor tok eg meg bryet med å skrive dette brevet for å fortelja korleis det kan bli.

Lesjaskog 19.10.2020

Aud Einbu

Forslagstillers kommentar:

Utvidelsen har blitt spilt inn i pågående revisjon av arealdelen tidligere og det er allerede gitt konsesjon til massetaket etter Mineralloven for hele arealet.

Masseuttak vil alltid føre med seg ulemper, både målbare og ikke målbare. Vi mennesker er ikke like, og noen vil reagere sterkere enn andre på endringer. Enebo skal drives etter gjeldende lover og regler, og planforslaget legger opp til en rekke tiltak som skal dempe virkningene fra driften. På generell basis anses beliggenheten til Enebo massetak som gunstig og fører med seg forholdsvis få konfliktpunkt i forhold til mer sentrale områder.

Enebo vil kunne levere kvalitetsmasser som er viktige for samfunnet og tiltakshaver vil i tillegg kunne bygge opp under sin virksomhet og sikre arbeidsplasser i distriktet.

Merknader til oppstart og høring av planprogram

Fylkesmannen, epost datert 08.12.20	Vi viser til brev av 27. oktober 2020 hvor det er varslet oppstart av arbeid med detaljregulering og høring av planprogram for utvidelse av Enebo massetak. Gjeldene reguleringsplan for Enebo grustak ble vedtatt 8. oktober 2015 og utvidelse av grustaket er spilt inn til revisjon av kommuneplanens arealdel. Da tiltakshaver er avhengig av å ha nye tilgjengelige masser fra neste år har de valgt å begynne reguleringsarbeidet uten at saken er avklart gjennom kommuneplanens arealdel først. Det er vurdert at tiltaket omfattes av konsekvensutredningsforskriften § 8a jf. vedlegg II pkt. 2a) og at tiltakets virkning skal vurderes etter § 10 i forskriften. Det er videre lagt til grunn at tiltaket kommer inn under oppfangingskriteriet i § 10 tredje ledd bokstav d). Fylkesmannen har ingen merknader til denne vurderingen. I og med at tiltaket omfattes av konsekvensutredningsforskriften § 8 er det ikke krav om planprogram, men dette er vedlagt. Fylkesmannen mener	

	dette er positivt da det er med å gir et bedre grunnlag for et godt og ryddig planarbeid. Fylkesmannen ga innspill til oppstart av eksisterende reguleringsplan i brev av 24. april 2015, og mange av de forhold vi spilte inn da er fortsatt relevante. Planprogrammet ser ut til i hovedsak å være dekkende for de utredninger som bør gjøres, men vi har noen merknader på enkelte områder. Samspill mellom plan- og bygningsloven, mineralloven og forurensningsforskriften Mineraluttak er regulert både etter mineralloven, plan- og bygningsloven og forurensningsloven. Informasjon om samspillet mellom de ulike lover finnes i <i>Temaveileder - Uttak av mineralske forekomster og planlegging etter plan- og bygningsloven</i>. I hovedtrekk skal landskapshensyn, arealbruk, terrengforming og etterbruk ivaretas og fastsettes gjennom reguleringsplanen. Hensyn til sikker drift, ressursutnyttelse og krav til sikring og fjerning av installasjoner fastsettes i driftsplan i samsvar med Mineralloven. Forurensningsforskriftens kap. 30 regulerer den daglige drift i anlegget sammen med driftsplanen etter mineralloven. Det er gitt driftskonsesjon etter mineralloven for hele planområdet. Landskap Fylkesmannen forventer at det tas landskapshensyn ved utforming av uttaksområdet. Vi anbefaler at nær- og fjernvirkning av planlagt uttaksområde beskrives og dokumenteres i form av foto, terrengprofiler, 3D-modell o.l. Skjerming av uttaksområdet bør vektlegges gjennom bevaring av eksisterende vegetasjon. Vi anbefaler at skjermingsbeltet reguleres til vegetasjonsskjerm. Fylkesmannen anbefaler også at det innarbeides bestemmelser med krav om istandsetting og etterbruk av området. Dersom landbruk er et aktuelt etterbruksformål, bør arealbruken reguleres i tidsrekkefølge. Støy og annen forurensning Det må utarbeides en støyfaglig utredning med beregning og kartfesting av støysoner for planlagt massetak, og evt. behov for støytiltak innarbeides i planen. Fylkesmannen forventer at støyforholdene for boliger i nærheten av uttaksområdet blir vurdert i henhold til anbefalte grenseverdier, jf. <i>Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen (T-1442)</i>. Det må gjøres en vurdering av om utredningen som ble gjort til eksisterende plan er tilstrekkelig til å dekke opp for utvidelsen. Dersom det skal legges til rette for asfaltproduksjon på stedet bør planen ta høyde for dette. Fylkesmannen minner også om at krav og grenser for utslipp av støv, støy og utslipp til vann framgår av forurensningsforskriften kap. 30. Kommunen kan skjerpe kravene i reguleringsbestemmelsene, men har ikke	Planprogram anses som dekkende for de utredninger som bør gjøres. En kjenner til samspillet mellom aktuell lovgivning og vil ivareta merknadene i planforslaget. Det er avsatt skjermingsbelter rundt uttaket som vegetasjonsskjerm (sosi 3060). Tidsrekkefølge for arealbruk er ivaretatt i bestemmelsen. Planforslaget vil inneholde en vurdering av om eksisterende støyvurdering er dekkende for planlagt framtidig drift. Det vises til grenseverdier i forskriften i planforslagets bestemmelser.
--	--	--

	anledning til å tillate lempeligere krav enn de som er stilt i forskriften. Vi viser også til Faktaark M-1243/2018 om mellomlagring og slutttdisponering av jord- og steinmasser som ikke er forurenset. Det må vurderes om det trengs egen tillatelse etter forurensningsloven for massedeponeringen som er planlagt i grustaket. Samfunnssikkerhet og beredskap Samfunnssikkerhets- og beredskapsmessige forhold skal ivaretas i planforslaget på grunnlag av vurderinger og risiko- og sårbarhetsanalyse, jfr. plan- og bygningsloven §§ 3-1 pkt. h og 4-3. Dette skal også omfatte klimatilpasning og konsekvenser av klimaendringer. Vi forutsetter at Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-5/18- <i>Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling</i> blir lagt til grunn. Risiko- og sårbarhetsanalyser skal utformes i tråd med veileder fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap – <i>samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging</i>. Kommunen må sikre at planområdet er tilstrekkelig sikret mot fare eller vesentlig ulempe, og at tiltak ikke fører til fare eller vesentlig ulempe for grunn, jfr. plan- og bygningsloven § 28-1. Vi forutsetter at føringer gitt i lovverk og forskrifter blir overholdt.	Nødvendige tillatelser/melding må foreligge for tiltaket. Tiltakshaver er ansvarlig for at dette blir gjort. ROS-analysen vil følge planforslaget.
Innlandet fylkeskommune, epost datert 08.12.20	Det vises til brev av 271020 vedr varsel om oppstart og høring av planprogram for Enebo massetak i Lesja kommune. Bakgrunn og formål Planområdet har en størrelse på 154 dekar totalt og er lokalisert vest for Bjorli Flyplass på sørsiden av elva Rauma. Uttaksområdet blir avgrenset av Brekkelivegen i nord og GID 5/2 sør for vegen. Det planlegges en vegetasjonsskjerm på 20 meter rundt uttaket som også skal inngå i reguleringsplanforslaget. Det er på bakgrunn av økende etterspørsel av masser i forskjellige utbyggingsprosjekt at entreprenør ser behov for å ha mere tekniske masser tilgjengelig i framtiden enn det gjeldende plan legger opp til. En ser for seg en utvidelse av dagens uttaksområde i østlig og sørlig retning, noe som vil gi tilgang på både grus- og steinressurser med gode tekniske egenskaper. Foreslått utvidelse har et omfang på 69 dekar i tillegg til nødvendig skjermingsareal. Trolig vil arealet som skal inngå i en framtidig regulering av området ha en størrelse på omtrent 94 dekar utover gjeldende reguleringsplan. Det vil legges opp til at rene masser kan deponeres etter at ressursen er drevet ut. Deler av arealet vil egne seg til jordbruksareal etter istandsetting. Etterbruk for resterende areal er skogbruk. Fylkeskommunens ansvarsområder Fylkeskommunens ansvarsområder i plansaker er kulturminner, kulturmiljø- og landskapshensyn, friluftsliv, samordnet bolig, areal og transport, kjøpesenter/ handel,	

	universell utforming, klima, vannforvaltning, fylkesveger, barn og unges interesser, at regional planstrategi følges opp og at bestemmelser i regionale planer følges opp. Attraktive byer, tettsteder, bygder og bomiljøer, attraktive fritidsbolig-destinasjoner/ fritidsbebyggelse Fra årsskiftet ble drift, utbygging, planlegging og forvaltning av fylkesvegene overført fra Statens vegvesen til fylkeskommunene. Disse oppgavene utføres nå av Innlandet fylkeskommune. I tillegg til at fylkeskommunen uttaler seg som forvalter av fylkesveger, er det også et samferdselsfaglig ansvar å sørge for at regionale føringer innenfor trafikkssikkerhet, samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, miljø og klima, samt tilrettelegging for gående, syklende og kollektivtrafikk, blir ivaretatt i planleggingen. Merknad Høring av planprogram Planprogram skal i korte trekk redegjøre for formålet med planarbeidet, opplegg for medvirkning, alternativer som skal vurderes, framdriftsplan, og behov for utredninger. I hovedsak mener vi at planprogrammet fyller vilkårene iht. plan- og bygningslovens § 4-1, og at planprogrammet gir gode rammer for gjennomføringen av planprosessen. Utover dette har vi følgende kommentarer til planprogrammet: Medvirkning Vi minner om at det i pbl § 5-1 nå er lagt større vekt på aktiv medvirkning i planprosesser. Reglene for mulighet til å fremme innsigelse er også strenge ihht pbl. For begge disse hensynene er god og tilstrekkelig informasjon i oppstartsvarelet viktig. Utredningstema Rauma er et varig verna vassdrag og ihht kommuneplanen tillates ikke bygge- og anleggstiltak i et 100-metersbelte. Plangrensa går om lag 25 meter fra elvebredden. Det opplyses imidlertid at det ikke planlegges tiltak nord for Brekkelivegen. Vegen ligger om lag 50 meter fra elva. Det forventes at dette utredes ytterligere i det videre planarbeidet. Det går en tursti gjennom planområdet. Det er viktig at anleggsarbeidet ikke hindrer mulighet for å utøve friluftslivsaktiviteter og at det er trygt å ferdes langs stiene. Kulturarv Ut fra våre arkiv har vi ikke kjennskap til at det foreslåtte tiltaket kommer i konflikt med kulturminner. Vi vil imidlertid gjøre oppmerksom på at dersom det i forbindelse med tiltak i marka blir funnet automatisk fredete kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter, jf lov om kulturminner § 8. Melding skal snarest sendes til kulturminnemyndighetene i Innlandet fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan	Planprogram anses som dekkende. Det er vurdert at medvirkning er tilstrekkelig vektlagt i prosessen. Forholdet til det varig verna vassdraget vil utredes under kapittel om naturverdier. Det går en traktorveg gjennom området, men ingen tilrettelagt sti. Det vil ikke bli mulig å utøve friluftsliv på vanlig måte innenfor plangrensen. Området skal sikres. Innarbeides i bestemmelsene.
--	--	--

	gjennomføre en befaring og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette. Samferdsel Planområdet har adkomst fra E136 via Fv. 2668 (Rånåvegen) og privat veg (Brekkelivegen). I henhold til forslag til planprogram skal konsekvenser av massetransporten synliggjøres. Trafikksikkerhet og transportens omfang skal utredes og beskrives. Fylkeskommunen forutsetter at dette følges opp i planarbeidet. Kryssene E136/Fv. 2668 og Fv. 2668/Brekkelivegen omfattes ikke av planområdet. I reguleringsplan for Breivassøymoen massetak, vedtatt 14.03.2018, er det rekkefølgekrav om utbedring av krysset mellom E136 og Fv. 2668 (tidligere Fv. 517) før det tillates utvidet drift. Vi forutsetter at dette rekkefølgekravet også gjøres gjeldende for utvidelsen av Enebo massetak. Vi forutsetter videre at krysset mellom Fv. 2668 og Brekkelivegen dimensjoneres og utformes i henhold til Statens vegvesens håndbøker, og at det eventuelt settes tilsvarende rekkefølgekrav til utbedring dersom det er behov for dette. Som eier av fylkesvegen og dens konstruksjoner, skal alle tiltak som berører disse, godkjennes av oss, og det må utarbeides gjennomføringsavtale for tiltak som berører fylkesvegen. Det bør tas inn i reguleringsplanen en bestemmelse som sier at for alle tiltak som berører fylkesvegen, skal byggeplan godkjennes av IFK, og det skal skrives gjennomføringsavtale. Vi forbeholder oss retten til ytterligere merknader ved offentlig ettersyn av planforslaget.	Rekkefølgekravet innarbeides også i planforslaget med samme ordlyd som for reguleringsplan for Breivassøymoen. Krysset ble kontrollert i forbindelse med reguleringsplan for Breivassøymoen. Omtales nærmere i beskrivelsen. Krav om gjennomføringsavtale og godkjenning må innarbeides i bestemmelsene.
Statens vegvesen, epost datert 03.12.2020	Bakgrunn Det er varslet oppstart av detaljregulering og høring av planprogram for utvidelse av Enebo massetak, lokalisert vest for Bjorli i Lesja kommune. Statens vegvesens rolle i planleggingen Statens vegvesen har ansvar for å sørge for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Statens vegvesen har det generelle ansvaret for å påse at trafikksikkerhet og fremkommelighet ivaretas i transportsystemet. Dette gir oss rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale veger, gater og løsninger for gående og syklende. Våre innspill til planarbeidet Planforslaget legger opp til en utvidelse av eksisterende massetak, Enebo, vest for Bjorli. I kommuneplanens arealdel er området regulert til LNF-område. Adkomst til området:	

	Transport fra massetaket vil foregå via privat veg Brekkelivegen videre på fylkesveg 2668 Rånåvegen og ut på E136. I planprogrammet vises det til at det vil bli gjort utredning og beskrivelse av konsekvenser av massetransporten, med tanke på trafiksikkerhet og transportens omfang. Brekkelivegen omtales i planprogrammet som sykkelveg for lokalbefolkning og hytteeiere, og utredningen må se på konsekvenser og behov for eventuelle tiltak for å ivareta trafiksikkerheten for denne trafikantgruppa. Det vises i planprogrammet til en utredning som ble gjort for krysset mellom fylkesvegen og E136 i forbindelse med reguleringsplan for Breivassøymoen massetak. Her ble det kartlagt at krysset må utbedres for bruk av lastebiler og vogntog. Statens vegvesen stilte i nevnte reguleringsplan et rekkefølgekrav om utbedring av kryssområdet ut på riksvegen. Det ble i reguleringsplanen akseptert kjøremåte B som dimensjonerende kjøremåte i krysset, i henhold til vegnormal N 100, for å sikre at man kun benytter egen vegbredde på primærvegen (E136). Utbedring av krysset er ikke gjennomført. Statens vegvesen vil ikke akseptere ny reguleringsplan som innebærer nye tiltak og/eller økt transport før utbedring av krysset er gjennomført i samsvar med rekkefølgekrav i vedtatt reguleringsplan for Breivassøymoen massetak.	Endring planprogram: Utredningsbehov for friluftsinnteresser er endret til å omfatte en vurdering av trafiksikkerheten for syklistene samt å se på evt. tiltak. Rekkefølgekravene er innarbeidet i bestemmelsene. Kommunen har tatt kontakt med driver til Breivassøymoen og oppfordrer videre til kontakt mellom omtalt driver og tiltakshaver. Det forventes en byggesøknad for krysset parallelt med behandling av dette planforslaget av Lesja kommune.
NVE, brev datert 18.11.2020	Vi viser til varsel om oppstart datert 27.10.2020. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjon- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven. Forslagstiller har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet. <i>Flom, erosjon, skred og overvann</i> God arealplanlegging er det viktigste virkemiddelet for å forebygge skader fra flom, overvann, erosjon og skred. Pågående klimaendringer vil øke risikoen for disse faretypene. Plan- og bygningsloven og byggeteknisk forskrift (TEK17) setter tydelige krav til sikkerhet mot flom, erosjon og skred ved planlegging og utbygging. På reguleringsplannivå vil det ofte være behov for en detaljert fagkyndig utredning av faren. Utbygging i nedbørfeltet gir økt andel tette flater. Dette bidrar til raskere avrenning og større mengder vann på terrengoverflaten. Økningen kan føre til oversvømmelser i byggeområdene og flom i vassdragene. Det er viktig å være oppmerksom på at ny utbygging også kan blokkere avrenningen ovenfra, som igjen kan føre til skader på selve bygget eller lede overvannet i uønsket retning. Dersom omgivelsene og/eller resipienten ikke har kapasitet til å ta imot økt avrenning, må det planlegges kompenserende tiltak i nedbørfeltet. Klimaendringenes påvirkning på avrenningen i byggeområdene må	Merknaden tas til etterretning. NVE's ansvarsområder er omtalt i konsekvensutredningen. Eventuelle virkninger av det planlagte tiltaket er synliggjort under kapittel 4.6 og 4.7. NVE har ikke blitt særskilt kontaktet for hjelp eller innspill til dette planforslaget.

	avklares. Dette må gjøres tidlig i planprosessen slik at det blir satt av tilstrekkelig areal før bygninger og infrastruktur planlegges. Se ellers informasjon om overvann på www.nve.no/hydrologi/urbanhydrologi. <i>Vassdrag- og grunnvannstiltak</i> Det er store allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann. Tiltak som kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser, kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven. Hvis det er behov for at NVE gjør en konsesjonspliktutredning av vassdragstiltak i planen, så ber vi om at dette kommer klart frem av oversendelsesbrev. NVE kan avgjøre at reguleringsplan kan erstatte konsesjon, dersom vassdragsinteressene er godt nok ivaretatt i planen. <i>Energianlegg</i> Et velfungerende system for produksjon og overføring av energi er avgjørende for samfunnet. Planen må derfor ta hensyn til anlegg som er planlagt eller har konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen. Hvis planen kommer i berøring med energiinteresser, bør berørte energiselskap involveres tidlig. Det er nasjonale interesser knyttet til sentral- og regional nettet, og tiltak som kommer i konflikt med disse, må avklares etter energiloven. Dersom planen berører NVEs saksområder, skal NVE ha tilsendt planen ved offentlig ettersyn. NVE legger til grunn at kommunen vurderer om planen ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser. I plandokumentene må det gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. Alle relevante fagutredninger innen NVEs saksområder må være vedlagt. Vi ber om at alle plandokumenter sendes elektronisk til nve@nve.no. NVE vil prioritere å gi innspill og uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. Dette fremgår av brev til kommunene 29.09.2017 om NVEs bistand og verktøy i arealplanleggingen. Vi ber derfor om at det skrives tydelig i oversendelsesbrevet til NVE hva en eventuelt ønsker konkret bistand til i den enkelte saken. Ta gjerne kontakt på e-post eller telefon ved konkrete spørsmål om NVEs saksområder.	
Mattilsynet, epost datert 10.12.2020	Mattilsynet viser til mottatt «Varsel om oppstart og høring av planprogram for utvidelse av Enebo masseuttak i Lesja kommune» datert 27.10.2020. Vi forutsetter at eventuelle drikkevannsinteresser blir kartlagt og drikkevannshensynet blir ivaretatt i plan og planområdet. Vi har ellers ingen flere kommentarer/innspill på nåværende tidspunkt til oversendte varsel.	Merknaden tas til etterretning. Drikkevann er omtalt under kapittel 4.6.4 i konsekvensutredningen.
DMF, epost datert 03.12.2020	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 27. oktober 2020. DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og	

	bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven. Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse. Om planen Hensikten med planen er å utvide eksisterende massetak da det er økende etterspørsel av masser i forskjellige utbyggingsprosjekter. Utvidelsen skal gå i østlig og sørlig retning, noe som vil gi tilgang på både grus- og steinressurser med gode tekniske egenskaper. Det legges opp til at rene masser kan deponeres etter at ressursen er drevet ut, og etterbruken av området skal være LNFR. Det totale uttaksvolumet på Enebo inkludert utvidelsen er beregnet til ca. 1,1 mill fm³. Uttaket inkludert utvidelsen har i dag godkjent konsesjon fra Direktoratet for mineralforvaltning. Uttalelse fra DMF Uttak av mineralressurser utgjør i mange tilfeller omfattende inngrep. Vår generelle anbefaling er at denne type tiltak bør ha reguleringsplan, og vi er derfor positive til at eksisterende reguleringsplan utvides. Regulering bidrar til å sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter, der det legges vekt på langsiktige løsninger og beskrivelse av konsekvenser for miljø og samfunn jf. plan- og bygningslovens formålsbestemmelse § 1-1. Gjennom reguleringen legges forutsigbare rammer for den framtidige råstoffutvinningen. En mineralressurs er en ikke-fornybar naturressurs som kun kan tas ut der den naturlig forekommer. Det er viktig at ressursene utnyttes så optimalt som mulig, det vil si både i volum og kvalitet. Innenfor store deler av planområdet er det ifølge kartdatabasen til Norges geologiske undersøkelser (NGU) registrert en lokal viktig forekomst av sand og grus. Ressurskartet viser at forekomstområdet er større enn foreslått planområde. Drift av uttaket bør derfor skje på en slik måte at eventuell ytterligere utvidelse i framtiden er mulig. I driftsplanen er det opplyst at det både skal tas ut løsmasser og fra fast fjell. Planen viser til faktagrunnlag hentet fra NGU om sand og grusforekomsten. Store deler av planområdet ligger utenfor denne forekomsten og omfatter fast fjell. Det er viktig at også ressursen som skal tas ut fra fast fjell beskrives. Generelt om forholdet mellom mineralloven og plan- og bygningsloven Arealavklaringen for masseuttaket skal gis i reguleringsplanen, og gjennom	Både løsmasseforekomsten og fjellressursen beskrives i planbeskrivelsen/ konsekvensutredningen Forslagsstiller kjenner til samspillet mellom
--	--	--

	reguleringsbestemmelsene kan det blant annet settes ytre grense for uttaket, tidsbegrensning og etterbruk. Formålet med reguleringsbestemmelsene bør gå klart frem i planbeskrivelsen. Reguleringsbestemmelser bør ikke gis på en slik måte at de binder opp drifta og avslutningen av masseuttaket. Reguleringsbestemmelser må gjennom en ny behandling ved behov for endring, eventuelt at tiltakshaver søker om dispensasjon fra bestemmelser som er i konflikt med driftsplanen. Et masseuttak har ofte et livsløp som går over flere tiår. En driftsplan er et dynamisk verktøy for tiltakshaver, og skal kunne endres i takt med løpende bergfaglige vurderinger og andre driftsrelaterte forhold. Vesentlige endringer av driftsplanen skal godkjennes av DMF. Sikring, skjerming og etterbruk Masseuttak med bratte skrenter kan utgjøre en fare for omgivelsene. Den som driver masseuttak som omfattes av mineralloven er ansvarlig for å sikre uttaksområdet. Det er derfor viktig at det i reguleringsplanen settes av tilstrekkelig areal for sikringstiltak, og for tilsyn og vedlikehold av disse. Se vår veileder: «<i>Krav og hensyn til fysiske omgivelser ved forvaltning og bruk av mineralressurser</i>»: https://dirmin.no/regelverk/veiledere For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.	mineralloven og plan- og bygningsloven. Bunnkoten for uttak er i utgangspunktet knyttet til drift og burde settes i driftsplan. Bunnkoten griper likevel inn i andre tema som skal vurderes i en reguleringsplan og er derfor videreført i bestemmelsene fra gjeldende reguleringsplan. Sikring er innarbeidet i bestemmelsene. Det er også gitt rekkefølgebestemmelser for når sikring skal være på plass.
Einbu, Aud Epost datert 09.12.2020	<u>Merknad, utvidelse av Enebo grustak</u> Vi har fått varsel om oppstart av planprogram for utvidelse av Enebo grustak. Som nabo til dette grustaket har vi ein del merknader. <u>Stort naturinngrep</u> Vi meiner at alle grusuttaka langs Brekkelivegen fører til for store naturinngrep i skog/utmark rundt Bjorli. Alt for mange av dei naturkvalitetane som Bjorli/Lesja har, blir sterkt forringa. Det skjer ei bit for bit nedbygging som gjer at viktige naturområde forsvinn. Naturmangfoldet blir redusert, og både lesjingane og hyttefolket misser mulegheitene for gode naturopplevingar. Skal Bjorli/Lesja bevare sitt fortrinn som reiselivsdestinasjon, må myndighetene /Lesja kommune ta betre vare på naturen slik at den blir sikra for framtidige generasjonar. Naturen er ein ressurs som vi aldri kan reversere når den blir øydelagt. <u>Støy og støv</u> Skjermingsbelte og voll mot Brekkelivegen er ikkje nok for å hindre at lyden spreier seg oppover dalsida og rett på vår eigedom. Vi krev ein lyddempande vegg mot bygda. Vår livskvalitet er sterkt redusert etter at grustaket starta opp.	Det er lagt ved flere bilder til merkningen. Det vises til forslagsstillers kommentar til brevet som Aud Einbu har skrevet til formannskapet. Massetak er store inngrep i naturen og har uten tvil negative sider ved seg som må veies mot en såpass viktig samfunnsressurs som Enebo er. Det er innarbeidet en rekke avbøtende tiltak som er beskrevet i denne planbeskrivelsen og det må forventes at driver følger gjeldende lovverk ved sin drift og transport.

	Viser elles til bilde frå grustaket som er lagt ved denne merknaden. <u>Friluftaktivitetar</u> Brekkelivegen er den einaste vegen utanom E136 som innbyggjarane i Einbugrenda har. Vi har ingen gang/sykkelveg. Skal vi gå tur må vi bruke Brekkelivegen. Det må finnast område i denne grenda der familiar, barn, unge, og ikkje minst den eldre del av befolkninga kan gå, sykle, trille barnevogn, leike, køyre rullestol osv. Det er ikkje særleg triveleg å gå langs Brekkelivegen med jordvollar på bae sider og lastebilar i rasande fart som gjer at det er så stint av støv at ein nesten ikkje får puste. Dette er sjølvopplevd, kvar einaste sommar er forholda slik på Brekkelivegen.	
--	--	--